

UCHWAŁA NR XX/154/25
RADY MIEJSKIEJ TURKU

z dnia 30 grudnia 2025 r.

w sprawie uchwalenia Programu Wsparcia Rodziny dla Gminy Miejskiej Turek na lata 2026 - 2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.: Dz. U. z 2025 r., poz. 1153) w zw. z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz. U. z 2025 r., poz. 49), Rada Miejska Turku uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Wsparcia Rodziny dla Gminy Miejskiej Turek na lata 2026 - 2028 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Turku.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2026 r.

Przewodnicząca Rady Miejskiej Turku

Załącznik
do Uchwały Nr XX/154//25
Rady Miejskiej Turku
z dnia 30 grudnia 2025 r.

Program

Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Turek

na lata 2026-2028

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE.....	4
1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM	4
1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM	5
1.3. PRAWA I OCHRONA DZIECI JAKO PRIORYTET UE	5
1.4. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU	8
2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE MIEJSKIEJ TUREK.....	9
2.1. ADRESACI PROGRAMU.....	10
2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY	10
2.2.1. DANE OGÓLNE.....	10
2.2.2. DEMOGRAFIA	13
2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA.....	14
2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY	15
2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO	16
2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU MIASTA	16
2.3.1.1. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU	16
2.3.1.2. DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ, POMOC RODZINOM ZAGROŻONYM KRYZYSEM, ASYSTENTURA RODZINY	21
2.3.1.3. ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”, ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE	24
2.3.1.4. KARTA DUŻEJ RODZINY	26
2.3.1.5. MIEJSKA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	26
2.3.1.6. POMOC RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY DOMOWEJ.....	28
2.3.1.7. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I REKREACJA, SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY	32
2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA STRUKTUR MIASTA.....	35
2.3.2.1. PIECZA ZASTĘPCZA, POMOC PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA, WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI	36
2.3.2.2. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W MIEŚCIE, NADZÓR KURATORSKI	38
2.4. BADANIA ANKIETOWE.....	41
2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW	41
2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH.....	45
2.5. ANALIZA SWOT	49
2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU.....	54
3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE.....	56
3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	56
3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA	57
4. REALIZACJA PROGRAMU	69
4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY	69
4.2. FINANSOWANIE	69
4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	69
SPIS TABEL I WYKRESÓW.....	71

WPROWADZENIE

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom oraz rozwiązywać problemów i sytuacji kryzysowych. W rodzinie dysfunkcyjnej relacje pomiędzy jej członkami są zaburzone i mają wpływ na ich zdrowie psychiczne i fizyczne. Brak w niej odpowiednich warunków do prawidłowego rozwoju dzieci.

Świadczenie komplementarnego wsparcia rodzinom jest możliwe tylko poprzez stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny. W pierwszej kolejności system ten powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny, zanim nastąpi rozkład więzi rodzinnych oraz zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny. Należy przy tym pamiętać, iż efektywna praca z rodziną musi być stała, intensywna i dotyczyć jej ważnych problemów, a prowadzone działania powinny być oparte na przekonaniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina.

Podstawowym aktem prawnym regulującym kwestie wspierania rodziny jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Art. 3 ustawy wskazuje organy odpowiedzialne za jej realizację:

1. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

3. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości, zwłaszcza gdy przepisy ustawy przewidują możliwość zlecenia realizacji tych zadań przez organy jednostek samorządu terytorialnego.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Turek został opracowany w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Turku. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”. Program został opracowany na lata 2026-2028, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2022-2024.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny – Dz. U. z 2025 r. poz. 383) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (który popełnia czyn zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale nie ukończył 24 lat, zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny – Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 z późn. zm.) wyróżnia małoletniego (osobę przed ukończeniem 18. roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy – Dz. U. z 2025 r. poz. 277), tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16. a 18. rokiem życia). Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.) normuje problematykę zawierania i ustawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego – Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 z późn. zm.) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16 rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przysposobieniu Dzieci (sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przysposobienia nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie. Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego (sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. PRAWA I OCHRONA DZIECI JAKO PRIORYTET UE

Ochrona i wspieranie praw dziecka jest jednym z priorytetów Unii Europejskiej i Parlamentu Europejskiego, zapisanym w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w Karcie praw podstawowych UE. Parlament ściśle współpracuje z Komisją Europejską, agencjami UE, Radą Europy i organami krajowymi, aby chronić prawa dzieci poprzez ustawodawstwo. Parlament powołał swojego koordynatora ds. praw dziecka, który służy jako centralny punkt kontaktowy, monitoruje i dba o uwzględnienie ich praw w polityce i prawodawstwie UE.

W Strategii Rady Europy na rzecz praw dziecka na lata 2022-2027 UE postawiła sobie za cel zwalczanie ubóstwa, wykluczenia społecznego, dyskryminacji i wszelkich form zastraszania. UE zgodziła się na europejską gwarancję dla dzieci, której celem jest zapewnienie wszystkim dzieciom w UE, w tym dzieciom zagrożonym ubóstwem, dostępu do opieki zdrowotnej i edukacji. Każdy kraj UE powołał koordynatora ds. gwarancji dla dzieci, który jest odpowiedzialny za przedstawienie krajowych planów działania do 2030 roku.

Eliminacja pracy przymusowej dzieci

W ramach walki z pracą przymusową na całym świecie, UE pracuje nad wyeliminowaniem pracy dzieci. W październiku 2023 r. eurodeputowani przyjęli stanowisko w sprawie zakazu wprowadzania na rynek UE produktów wytworzonych przy użyciu pracy przymusowej. Opracowywane przepisy umożliwią zbadanie czy firmy wykorzystują pracę przymusową, w tym pracę dzieci. Jeśli zostanie to udowodnione, ich produkty zostaną zatrzymane na granicach UE, a te, które już trafiły na rynek UE, zostaną wycofane.

Bezpieczniejszy internet

Dzieci coraz częściej korzystają z internetu i telefonów komórkowych. To zapewnia nowe możliwości do nauki i kontaktów społecznych, jednak naraża je również na cyberprzemoc, treści nieodpowiednie do wieku i dezinformację. W maju 2022 r. Komisja Europejska przedstawiła zaktualizowaną strategię na rzecz bezpieczniejszego i lepszego internetu dla dzieci i młodych ludzi.

Ochrona dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym w internecie

W listopadzie 2023 r. posłowie i posłanki z parlamentarnej Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych przyjęli swoje stanowisko w sprawie nowych przepisów dla zapobiegania wykorzystywaniu seksualnemu dzieci w internecie i powstrzymywania go, przy jednoczesnej ochronie prywatności. W UE obowiązuje obecnie odstępstwo od przepisów unijnych. Platformy internetowe mogą wykrywać i zgłaszać materiały przedstawiające seksualne wykorzystywanie dzieci, ale zakłada się w tym względzie dobrowolność. Przyjęte odstępstwo ma obowiązywać do 3 kwietnia 2026 roku.

Nowe przepisy nakładałyby na dostawców usług hostingu i usług przesyłania wiadomości obowiązek oceny ryzyka niewłaściwego wykorzystania ich usług. Musieliby również podejmować proporcjonalne i skuteczne kroki dla ograniczenia tego ryzyka, jednocześnie całkowicie unikając masowej inwigilacji.

Zwalczanie handlu ludźmi

Dzieci bardziej niż dorośli są narażone na ryzyko stania się ofiarą handlu ludźmi, zwłaszcza z powodu ubóstwa, przemocy czy dyskryminacji. Komisja Europejska zaproponowała wzmocnienie istniejących unijnych przepisów dot. zwalczania handlu ludźmi.

Parlament przyjął swoje stanowisko negocjacyjne w październiku 2023 r., w którym zaproponował więcej środków dla ochrony ofiar. Stanowisko to podstawa do negocjacji z krajami UE w sprawie ostatecznego kształtu przepisów.

Wojna w Ukrainie uwydatniła potrzebę dalszych działań dla ochrony dzieci w strefach objętych działaniami wojennymi. W kwietniu 2022 r. Parlament zaapelował o zwiększenie ochrony dzieci uciekających przed wojną w Ukrainie. Posłowie i posłanki do Parlamentu Europejskiego stwierdzili, że identyfikacja i rejestracja mają kluczowe znaczenie dla ochrony dzieci przed handlarzami ludźmi, nielegalną adopcją i innymi rodzajami wykorzystywania.

Bezpieczne zabawki

Prawa dzieci jako konsumentów są chronione poprzez unijną politykę zdrowotną i konsumencką. Np. zabawki muszą spełniać kryteria bezpieczeństwa, zanim trafią na rynek UE. Parlament wzywał do aktualizacji dyrektywy dot. bezpieczeństwa zabawek, argumentując, że nie odzwierciedla najnowszych odkryć naukowych na temat potencjalnie szkodliwych substancji chemicznych.

W lipcu 2023 r. Komisja Europejska opublikowała projekt dot. aktualizacji tych przepisów. Propozycja uwzględnia rozwój technologiczny i nieznane wcześniej kwestie bezpieczeństwa. Ustanawia bardziej rygorystyczne wymagania dot. substancji chemicznych, które mogą powodować nowotwory, mutacje genetyczne lub uszkadzać funkcje rozrodcze. Metale ciężkie i wywołujące alergię substancje zapachowe zostałyby zakazane.

Gry wideo

W styczniu 2023 r. posłowie i posłanki do Parlamentu Europejskiego przyjęli raport wzywający do zharmonizowanych przepisów UE dla lepszej ochrony graczy, w tym dzieci, w sektorze gier wideo online. Parlament wezwał do wprowadzenia mocniejszych narzędzi dla kontroli rodzicielskiej i przepisów dotyczących zachęt do dokonywania zakupów w grze oraz tzw. gold-farming, czyli praktyki sprzedaży przedmiotów uzyskanych w grze za prawdziwe pieniądze. Posłowie i posłanki do Parlamentu Europejskiego ostrzegają przed projektowaniem gier w sposób, który mógłby prowadzić do uzależnienia, izolacji i cyberprzemocy.

Zdrowe nawyki żywieniowe w szkole

UE wspiera program dążący do zapewnienia świeżych owoców, warzyw i mleka milionom dzieci w szkołach, od żłobków po szkoły średnie, w całej UE. Program obowiązuje od 2017 r. W maju 2023 r. Parlament wezwał do zwiększenia środków na program, zmniejszenia biurokracji oraz zapewnienia dłuższych umów dla szkół. Posłowie zasugerowali także, aby kraje UE przeznaczyły część środków na edukację żywieniową.

1.4. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Turek będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1208);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2025 r. poz. 438 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2025 r. poz. 798);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2024 r. poz. 246);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 1576);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2024 r. poz. 1829);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1335);
- ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337 z późn. zm.);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Turek na lata 2026-2036.

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE MIEJSKIEJ TUREK

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w Gminie Miejskiej Turek została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w mieście bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców) oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli środowiska lokalnego i pedagogów funkcjonujących w mieście placówek oświatowych.

Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa”; „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne” oraz „Kapitał społeczny i ludzki”.

Do analizy przedłożono 48 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do mieszkańców oraz 3 ankiety wypełnione przez pedagogów i dyrektorów z placówek systemu oświaty.

Wśród ankietowanych było 73% kobiet i 10% mężczyzn, zaś 17% badanych nie zadeklarowało przynależności płciowej. Dominującą grupę respondentów stanowiły osoby powyżej 65. roku życia (37,5%), osoby w wieku 36-45 lat (20,8%) oraz 46-55 lat (14,5%). Mniejszy odsetek spośród badanych stanowiły grupy osób w przedziale wiekowym 26-35 (6,2%) oraz 56-65 lat (4,4%), natomiast 16,6% respondentów nie określiło swojej grupy wiekowej. W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 25 lat. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 33,3% spośród nich zadeklarowała posiadanie wykształcenia wyższego, kolejną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (27%), zasadniczym zawodowym (8,8%) i podstawowym (10,1%), zaś 20,8% respondentów nie określiło poziomu wykształcenia.

62,5% respondentów badania ankietowego mieszka na terenie miasta od urodzenia, natomiast 37,5% uczestników badania zamieszkuje w mieście od 32 do 40 lat. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w mieście oraz problemów, jakie dotyczą jego mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy rodzin i dzieci w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w mieście	wykształcenie
48	kobiety (73%)	26-35 lat (6,2%)	od urodzenia (62,5%)	podstawowe (10,1%)
		36-45 lat (20,8%)		zasadnicze zawodowe (8,8%)
	mężczyźni (10%)	46-55 lat (14,5%)	od 32 do 40 lat (37,5%)	

		56-65 lat (4,4%)		średnie (27%)
	brak deklaracji (17%)	powyżej 65 lat (37,5%)		wyższe (33,3%)
				brak deklaracji (20,8%)

2.1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Turek na lata 2026-2028 są rodziny zamieszkujące teren miasta, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.2.1. DANE OGÓLNE

Turek to gmina miejska położona we wschodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie tureckim. Znajduje się w odległości około 35 km od Konina, około 42 km od Kalisza i około 79 km od Łodzi i w odległości ok. 135 km od Poznania (siedziby władz województwa wielkopolskiego). Jest jedną z dziewięciu jednostek terytorialnych wchodzących w skład powiatu tureckiego.

Gmina Miejska Turek zajmuje powierzchnię 16,17 km². Jej obszar położony jest na Wysoczyźnie Tureckiej, nad rzeką Kielbaską, dopływem Warty oraz niewielkim ciekim wodnym – rzeką Folusz.

Na terenie gminy działa 27 organizacji pozarządowych, które zajmują się m.in. promowaniem regionu, krzewieniem kultury i sportu oraz integracją środowisk lokalnych.

Dogodne połączenia komunikacyjne na terenie gminy zapewniają drogi krajowe nr 72 (Konin – Łódź – Rawa Mazowiecka) i nr 83 (Turek – Sieradz) oraz droga wojewódzka nr 470 (Kalisz – Kościelec). W pobliżu miasta Turek przebiegają ponadto dwa ważne szlaki komunikacyjne o znaczeniu międzynarodowym: magistrala kolejowa Paryż – Berlin – Warszawa – Moskwa oraz europejska trasa E30 (Poznań – Warszawa) z odcinkiem autostrady A2 łączącej zachód ze wschodem Europy. Zjazd z autostrady znajduje się w oddalonej o 15 km od Turku miejscowości Kościelec.

Na koniec 2024 r. w mieście zarejestrowane były 3 023 podmioty gospodarcze, w tym 2 278 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Według danych GUS-u w 2024 r. najwięcej podmiotów gospodarczych prowadziło działalność w sferze handlu

hurtowego i detalicznego. Kolejnymi sferami widocznie wyróżniającymi się były naprawa pojazdów samochodowych, budownictwo oraz pozostała działalność.

Gmina Miejska Turek ma bardzo dobrze rozwiniętą sieć wodociągową i kanalizacyjną, dalszej rozbudowy i nakładów inwestycyjnych wymaga natomiast sieć gazowa. Na terenie miasta działa jedna oczyszczalnia ścieków.

Gmina Miejska Turek jest członkiem Związku Komunalnego Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina”. Wszystkie wytworzone na terenie miasta odpady są utylizowane w Zakładzie Utylizacji Odpadów Komunalnych „Orli Staw” w gminie Ceków Kolonia w powiecie kaliskim. Odpady są poddawane segregacji, procesom odzysku i unieszkodliwiania.

W analizowanym okresie w Gminie Miejskiej Turek realizowano wiele inwestycji, były to m.in.: budowa dróg gminnych na Osiedlu Leśna w Turku; budowa drogi 6KDD na Osiedlu Wyzwolenia w Turku; budowa chodnika na Osiedlu Wyzwolenia; budowa drogi wewnętrznej w rejonie bloków 14, 16, 18, 20, 22 przy ul. Kączkowskiego; budowa dwóch budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z infrastrukturą; remont Kina TUR; rewitalizacja Parku Miejskiego im. Żerminy Składkowskiej; przebudowa kotłowni w budynku użyteczności publicznej przy ul. Kaliskiej 59 z gazowej na zasilaną z miejskiej sieci ciepłowniczej; budowa przyłącza kanalizacji sanitarnej do budynku użyteczności publicznej przy ul. Kaliskiej 59; modernizacja oczyszczalni ścieków; rewitalizacja przestrzeni publicznej miasta Turku w obszarze od ul. Legionów Polskich do ul. Armii Krajowej; przebudowa drogi gminnej Św. Floriana o budowę chodnika wraz z kanalizacją deszczową; utwardzenie drogi gruntowej stanowiącej ul. Żeligowskiego; budowa ciągu rekreacyjnego dla osób niepełnosprawnych; przebudowa deptaka 650-lecia (nowe oświetlenie, podświetlany napis Turek z herbem, nowa fontanna); budowa ulicy Kączkowskiego; budowa bloków z mieszkaniami komunalnymi; remonty mieszkań komunalnych; utwardzenie odcinka drogi 2KDW od strony ul. Dąbrowskiego; częściowy remont w Miejskim Domu Kultury.

Sieć placówek opieki nad dziećmi do lat 3, wychowania przedszkolnego i oświatowych w mieście, to: 6 placówek opieki nad dziećmi do lat 3, 7 placówek wychowania przedszkolnego (6 przedszkoli oraz 1 oddział przedszkolny w szkole), 4 publiczne szkoły podstawowe, 4 szkoły ponadpodstawowe prowadzone przez powiat turecki. Ponadto na terenie miasta funkcjonuje Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Zespół Placówek Edukacyjno-Wychowawczych, Centrum Szkoleniowe „Wiedza” oraz Niepubliczne Centrum Kształcenia Ustawicznego Ośrodek Szkoleniowy i Języków Obcych „Turex-Bis”.

W ramach wsparcia rodzin w procesie wychowawczym, szczególnie w zakresie poprawy funkcjonowania psychospołecznego dzieci zaniedbanych wychowawczo,

pochodzących z grup ryzyka oraz mających problemy z nauką i zachowaniem, działają w mieście świetlice: profilaktyczno-wychowawcza „Azyl” oraz środowiskowa „Eureka”. W ramach systemu rehabilitacji osób niepełnosprawnych funkcjonuje na terenie miasta Warsztat Terapii Zajęciowej przeznaczony dla osób o zróżnicowanym rodzaju niepełnosprawności.

Działalność kulturalną w mieście prowadzi Miejski Dom Kultury, który zajmuje się upowszechnianiem kultury, promocją amatorskiego ruchu artystycznego, a także przyczynia się do poszerzenia zainteresowań mieszkańców kulturą, sztuką i tradycjami. Placówka stwarza warunki dla rozwoju artystycznych umiejętności mieszkańców, pogłębiania wiedzy oraz popularyzowania zwyczajów, jak również sprawuje opiekę nad społecznym ruchem kulturalnym na terenie gminy. Miejski Dom Kultury odpowiada za organizację różnorodnych wydarzeń kulturalnych, w tym koncertów, spektakli, spotkań, występów kabaretowych, konkursów czy wystaw. W ofercie stałej są zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych – muzyczne, plastyczne, rytmiczne, teatralne, akrobatyki, rękodzielnicze oraz sekcja brydża sportowego i grupa filmowo-fotograficzna. Przy placówce działają zespoły muzyczne i śpiewacze, m.in.: Zespół wokalny „Turkowie”, „Na Przekór”, „Big Band Turek”, Klub recytatora „Słowo”, Grupa tancerzy ognia, Teatr „Kościuszki 13”, a także Kino „TUR”.

Istotnym animatorem życia kulturalnego jest Miejska Biblioteka Publiczna im. Włodzimierza Pietrzaka wraz z jedną filią. Główną funkcją placówki jest gromadzenie, opracowanie, przechowywanie, udostępnianie i ochrona materiałów bibliotecznych oraz zaspokajanie i rozbudzanie potrzeb czytelniczych, oświatowych, kulturalnych i informacyjnych społeczności lokalnej. Placówka inicjuje także przedsięwzięcia służące promocji kultury, książki i czytelnictwa, organizuje też wiele wydarzeń, m.in. spotkania autorskie, wykłady, warsztaty, teatryki, lekcje biblioteczne, wystawy i konkursy.

Aktywizacją środowiska seniorów zajmują się: Turkowski Klub „Senior+” oraz Klub Seniora „Promyk”, a także Zarząd Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów. Niebagatelną rolę w podnoszeniu aktywności osób starszych odgrywa również Uniwersytet Trzeciego Wieku, którego zajęcia aktywizują oraz rozwijają sprawność intelektualną i fizyczną uczestników.

Rozwój kultury fizycznej, amatorskiego ruchu sportowego i działalności rekreacyjnej w mieście możliwy jest dzięki nowym lub zmodernizowanym obiektom sportowym, zaś instytucją, która realizuje zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, jest Ośrodek Sportu i Rekreacji w Turku. Propagowaniu sportu i rozwojowi kultury fizycznej służy 50 obiektów rekreacyjno-sportowych, a wśród nich m.in.: stadion 1000-lecia, hala widowiskowo-sportowa, skate park, korty tenisowe, grota solna, boisko do koszykówki

w Parku Miejskim oraz sale gimnastyczne i boiska przy placówkach oświatowych, a także siłownie zewnętrzne.

Propagowaniem kultury fizycznej zajmuje się również 13 działających na terenie miasta klubów sportowych (w tym 4 uczniowskie), m.in.: Miejski Klub Sportowy „Tur 1921” Turek, Miejski Klub Sportowy „Tur-Mot”, Ludowy Klub Sportowy „Maraton”, Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Turekin pływa”.

Mieszkańcy miasta mają zapewnioną opiekę zdrowotną w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej mieszczącym się przy ul. Poduchowne 1 w Turku. Od 2022 r. przy szpitalu funkcjonują dwie nowe poradnie: Poradnia Kardiologiczna i Poradnia Chorób Wewnętrznych. Zapotrzebowanie mieszkańców miasta na środki farmaceutyczne zapewnia 18 aptek.

Pomoc społeczną świadczy mieszkańcom miasta Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Turku, którego działalność uzupełniają parafie i 27 organizacji pozarządowych, którym samorząd zleca realizację zadań własnych, udziela wsparcia lokalowego oraz wspiera doradztwem i konsultacjami. Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców miasta czuwają funkcjonariusze z Komendy Powiatowej Policji w Turku.

2.2.2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2024 r. Gmina Miejska Turek liczyła 24 183 mieszkańców, w tym 12 867 kobiet, które stanowiły 53,2% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w mieście wynosiła w przybliżeniu 1 496 osób na 1 km². Dane szczegółowe dotyczące struktury wiekowej ludności miasta przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	3 866	3 740	3 716
udział w liczbie mieszkańców	15,82%	15,47%	15,37%
liczba osób w wieku produkcyjnym	13 915	13 615	13 467
udział w liczbie mieszkańców	56,94%	56,33%	55,69%
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	6 657	6 816	7 000
udział w liczbie mieszkańców	27,24%	28,19%	28,94%
liczba mieszkańców ogółem	24 438	24 171	24 183

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

W analizowanym okresie ogólna liczba ludności miasta ulegała wahaniom. Zmniejszała się zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba osób w wieku produkcyjnym, rosła natomiast liczba osób starszych. Sytuację demograficzną kształtują także przyrost naturalny oraz saldo migracji. Dane w tym zakresie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba urodzeń	414	345	344
liczba zgonów	449	401	425
przyrost naturalny	-35	-56	-81

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności miasta w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
zameldowania spoza miasta	148	148	251
wymeldowania poza gminę	381	318	357
saldo migracji ogółem	-233	-170	-106

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

W latach 2022-2024 zarówno liczba urodzeń jak i zgonów w mieście ulegała wahaniom. Obliczany na ich podstawie przyrost naturalny był w rozpatrywanym okresie stale ujemny, bowiem liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń. Na liczbę mieszkańców miasta wpływał również ruch migracyjny. W analizowanym okresie migracje odbywały się głównie w ruchu wewnętrznym. Saldo migracji malało i w każdym roku analizy wykazywało wartość ujemną.

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W latach 2022-2024 stan zasobów mieszkaniowych miasta ulegał zmianom, bowiem liczba mieszkań komunalnych ulegała wahaniom (850 w 2022 r., 808 w 2023 r., 844 w 2024 r.), podobnie wahała się łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (34 833,07 m² w 2022 r., 33 234,43 m² w 2023 r., 34 978,01 m² w 2024 r.), wahaniom ulegała także liczba osób zamieszkujących w lokalach komunalnych (1 545 osób w 2022 r., 1 458 osób w 2023 r. i 1 580 osób w 2024 r.). Jeśli chodzi o mieszkania socjalne, to w 2022 r. miasto dysponowało 156 takimi lokalami o łącznej powierzchni użytkowej 5 274,36 m², a zamieszkiwało w nich 280 osób. W kolejnym roku analizy liczba mieszkań socjalnych zmniejszyła się do 128 lokali o łącznej powierzchni użytkowej 4 325,00 m², a zamieszkiwało w nich w tym czasie 269 osób. W 2024 r. liczba mieszkań socjalnych zmniejszyła się do 124 lokali o łącznej powierzchni użytkowej 4 194,50 m², w których zamieszkiwało 268 osób. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w mieście w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba mieszkań komunalnych	850	808	844
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych	34 833,07	33 234,43	34 978,01

(w m ²)			
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	1 545	1 458	1 580
liczba mieszkań socjalnych	156	128	124
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	5 274,36	4 325,00	3 488
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	280	269	268

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W Gminie Miejskiej Turek pomoc ta jest realizowana przez Wydział Świadczeń Rodzinnych Urzędu Miejskiego w Turku. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	470	492	471
liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	709	740	777
wartość wypłaconych dodatków mieszkaniowych (w zł)	931 726,82	1 165 790,88	1 214 565,88

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

W latach 2022-2024 liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy, ulegała wahaniom, wzrastała natomiast wartość wypłaconych dodatków.

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Turku w latach 2022-2024 liczba osób bezrobotnych w mieście ulegała wahaniom: 444 osoby na koniec 2022 r., 449 osób na koniec roku następnego, 409 osoby na koniec roku 2024. Podobnie wahał się udział bezrobotnych w liczbie ludności miasta w wieku produkcyjnym. W rozpatrywanym okresie wśród osób pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety, ich liczba wyniosła odpowiednio: 273 (w stosunku do 171 mężczyzn) na koniec 2022 r., 260 (w stosunku do 189 mężczyzn) na koniec 2023 r. i 230 (w stosunku do 179 mężczyzn) na koniec 2024 r. Dane dotyczące bezrobocia przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 7. Bezrobotni w mieście i ich udział w liczbie ludności miasta w wieku produkcyjnym w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób w wieku produkcyjnym	13 915	13 615	13 467
liczba bezrobotnych w mieście	444	449	409
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	3,19%	3,29%	3,03%

liczba bezrobotnych kobiet w mieście	273	260	230
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	61,49%	57,91%	56,23%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Turku.

Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
stopa bezrobocia w powiecie tureckim	4,0%	4,1%	3,7%
stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim	2,9%	3,0%	3,0%
stopa bezrobocia w kraju	5,2%	5,1%	5,1%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego i Powiatowego Urzędu Pracy w Turku.

W latach 2022-2024 powiat turecki charakteryzował się wyższą, w stosunku do województwa wielkopolskiego, ale niższą w stosunku do kraju, stopą bezrobocia. W trakcie rozpatrywanego okresu poziom bezrobocia w powiecie i w kraju malał, natomiast w województwie wzrastał.

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy miasta mogą korzystać ze wsparcia podmiotów działających lokalnie oraz instytucji ponadlokalnych, regionalnych i ogólnopolskich. Poniżej przedstawione zostały informacje o jednostkach wspierających rodziny i dzieci w mieście usytuowanych na terenie miasta oraz jednostkach udzielających wsparcia mieszkańcom miasta działających poza strukturami miasta.

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU MIASTA

2.3.1.1. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w mieście świadczy **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej**. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych czy ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W 2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej do realizacji swoich zadań zatrudniał 37 osób, w tym: kadra kierownicza – 3, pracownicy socjalni – 12, pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze – 4, pozostali pracownicy – 18. Z końcem 2024 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadały 3 osoby z kadry kierowniczej Ośrodka oraz 12 pracowników socjalnych. Dodatkowo 2 osoby z kadry kierowniczej i 4 pracowników socjalnych posiadało ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, 3 pracowników socjalnych miało ukończoną specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego, zaś specjalizację II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiadało 4 pracowników socjalnych.

W 2024 r. na jednego pracownika socjalnego przypadało 2 015,25 mieszkańców miasta oraz 24,92 rodziny objęte pracą socjalną. Wymóg określony w ustawie o pomocy społecznej, która nakłada obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących, był spełniony.

Poniższe tabele prezentują dane dotyczące środków finansowych, które Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydatkował na świadczenia z pomocy społecznej w mieście oraz dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez MOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2022-2024.

Tabela 9. Środki finansowe wydatkowane przez miasto na świadczenia z pomocy społecznej mieszkańcom miasta w latach 2022-2024

wielkość wydatków (w zł)	2022	2023	2024
ogółem	3 241 478	3 690 471	4 069 381

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku.

Tabela 10. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w mieście w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	621	633	574
liczba rodzin	504	493	449
liczba osób w rodzinach	781	814	719
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności miasta	3,19%	3,37%	2,97%

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku.

Wartość środków przeznaczanych w mieście na pomoc społeczną w latach 2022-2024 systematycznie rosła. Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w mieście w latach 2022-2024 ulegała wahaniom. Analogicznie wahał się udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności miasta. Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat powodów przyznania pomocy społecznej w 2024 r.

Tabela 11. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2022-2024

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
ubóstwo	273	269	267	448	468	409
sieroctwo	0	1	0	0	2	0
bezdolność	22	19	23	28	19	25

potrzeba ochrony macierzyństwa	16	26	28	82	130	144
bezrobocie	164	179	192	322	349	355
niepełnosprawność	283	271	220	373	367	287
długotrwała lub ciężka choroba	262	248	215	329	299	261
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	75	87	79	235	288	258
w tym rodziny niepełne	46	57	56	129	173	168
w tym rodziny wielodzietne	15	18	15	82	100	80
przemoc domowa	6	4	3	14	10	9
alkoholizm	86	83	86	108	118	112
narkomania	9	7	9	9	7	9
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	13	12	13	16	13	18
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	1	0	0	4	0
zdarzenie losowe	5	2	1	8	3	4
sytuacja kryzysowa	2	4	0	11	16	0
kłęska żywiołowa lub ekologiczna	7	0	0	10	0	0

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku.

W latach 2022-2024 najczęstszymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej w mieście były: ubóstwo, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba. We wszystkich przypadkach liczba rodzin korzystających ze wsparcia malała. W 2024 r. ważnymi powodami przyznawania pomocy społecznej było również bezrobocie i alkoholizm. Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom miasta w latach 2022-2024 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 12. Rodzaje wsparcia udzielanego przez MOPS w latach 2022-2024

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
świadczenia pieniężne	378	390	334	367	379	330	585	644	510
świadczenia niepieniężne	263	273	264	201	198	187	396	424	409
praca socjalna	X	X	X	259	359	299	447	598	486
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	1	2	1	1	2	1
schronienie	0	6	9	0	6	9	0	6	11

usługi opiekuńcze	126	110	97	126	110	97	134	115	101
specjalistyczne usługi opiekuńcze	13	14	14	13	14	14	18	20	20

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku.

W latach 2022-2024 najważniejszą formą wsparcia udzielaną mieszkańcom miasta była pomoc finansowa, świadczona głównie w postaci zasiłków. Liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, wahała się w trakcie rozpatrywanego okresu. Kolejną formą przyznanego wsparcia była pomoc w formie pracy socjalnej, liczba rodzin, którym przyznano pomoc w tym okresie, również ulegała wahaniom. W nieco mniejszym zakresie mieszkańcom przyznawano wsparcie rzeczowe, które najczęściej świadczone jest w postaci posiłków, ubrań bądź sprzętów codziennego użytku, a liczba rodzin, którym przyznano takie świadczenie, malała.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez MOPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów, liczby osób w nich przebywających oraz kosztów ponoszonych przez miasto z tytułu ich pobytu w DPS-ie przedstawiają kolejne tabele.

Tabela 13. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób z miasta skierowanych do DPS-u	41	43	46
liczba osób z miasta przebywających w DPS-ie	41	43	46

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku.

Tabela 14. Koszty ponoszone przez miasto z tytułu pobytu mieszkańców w DPS-ie (w zł) w latach 2022-2024

2022	2023	2024
1 488 000	1 551 193	1 733 805

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku.

Istotnym narzędziem pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. W 2022 r. zawarto i realizowano 6 takich kontraktów, w 2023 r. – 4 i w 2024 r. 2 kontrakty.

Z pomocy w postaci ciepłego posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 skorzystało w 2022 r. 122 dzieci i 3 osoby dorosłe, a w 2023 r. 142 dzieci i 3 osoby dorosłe, zaś w ramach kontynuacji tego programu na lata 2024-2028 skorzystało w 2024 r. 147 dzieci i 1 osoba dorosła.

W ramach **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2021-2027**, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował pomoc w zakresie dystrybucji artykułów żywnościowych. Wśród rodzin spełniających odpowiednie kryteria dystrybuowano nieodpłatnie paczki żywnościowe.

W 2024 r. stypendia Burmistrza Miasta Turku za wyniki w nauce otrzymało łącznie 466 uczniów, w tym za osiągnięcia sportowe 5 uczniów, a za osiągnięcia artystyczne 4 uczniów.

W analizowanym okresie MOPS w Turku podejmował także wiele działań na rzecz społeczności lokalnej, szczególnie osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, m.in.:

- Korpus Wsparcia Seniorów”, który ma na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych poprzez zwiększenie dostępu do tzw. opieki na odległość;
- Program „Opieka 75+”, którego celem jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób samotnych lub samotnie gospodarujących, a także pozostających w rodzinie, w wieku 75 lat i więcej. W 2024 r. programem objęto 90 osób;
- Dodatkowo Gmina Miejska Turek wraz z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Turku przystąpiła do II edycji pilotażu projektu „Wielkopolski System Opieki Seniora na lata 2023-2024”, którego celem było rozwijanie nowych form pomocy w oparciu o nowoczesne technologie. Do udziału w programie kwalifikowani byli seniorzy w wieku 60 lat i więcej, którzy mieli problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący jednoosobowe gospodarstwo domowe i mieszkający samodzielnie. W ramach programu seniorom w wieku 60 lat i więcej również został zapewniony dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa”, które były połączone z usługą operatora pomocy. Realizacja tej formy pomocy była możliwa dzięki współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Poznaniu, który użyczył 25 opasek, dzięki którym z pomocy mogło skorzystać dodatkowo 25 osób;
- „Opieka wytnieniowa” – program polegający na wsparciu członków rodziny lub opiekunów osób z niepełnosprawnością poprzez pomoc w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa;
- „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – celem programu jest pomoc osobom z niepełnosprawnością w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym. W 2024 r. pomocą w formie usługi asystenckiej w miejscu

zamieszkania objętych zostało 18 osób ze znacznym sprzężonym stopniem niepełnosprawności, 3 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 1 osoba z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, 2 osoby z umiarkowanym sprzężonym stopniem niepełnosprawności oraz 3 dzieci z niepełnosprawnością. Wydatkowano na ten cel kwotę pozyskaną ze środków Funduszu Solidarnościowego w wysokości 462 200 zł;

MOPS oraz Wydział Świadczeń Rodzinnych Urzędu Miejskiego w Turku udzielał również pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa. W 2024 r. zrealizowano następujące formy pomocy:

- świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy – Wydział Świadczeń Rodzinnych wypłacił świadczenia na łączną kwotę 320 200,82 zł dla 89 rodzin,
- świadczenie pieniężne w wysokości 300,00 zł, które przysługuje jednorazowo i bez względu na dochód dla każdego obywatela Ukrainy, który wjechał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od 24 lutego 2022 r. – wypłacono 752 świadczenia na łączną kwotę 159 880 zł;
- dożywianie dzieci w szkole i przedszkolu – wsparcie otrzymało 15 dzieci.

Wydział Świadczeń Rodzinnych Urzędu Miejskiego w Turku realizował także ustawę o dodatku osłonowym. Świadczenie skierowane do gospodarstw domowych spełniających kryterium dochodowe ma na celu zrekompensowanie rosnących cen nośników energii.

W 2024 r. Wydział Świadczeń Rodzinnych Urzędu Miejskiego w Turku refundował gospodarstwom domowym, które wykorzystują do ogrzewania paliwa gazowe i spełniają określone w ustawie kryterium dochodowe, poniesione koszty podatku VAT. Z tej formy pomocy skorzystało 13 odbiorców gazu, a kwota wypłaconych refundacji wyniosła w sumie 424 128,62 zł.

2.3.1.2. DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ, POMOC RODZINOM ZAGROŻONYM KRYZYSEM, ASYSTENTURA RODZINY

W latach 2022-2024 liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność, ulegała wahaniom, natomiast koszty utrzymania dziecka rosły z uwagi m.in. na długość pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 15. Piecza zastępcza w mieście w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba dzieci w pieczy zastępczej, za które miasto ponosiło odpłatność	46	33	43
koszty ponoszone przez miasto z tytułu pieczy zastępczej (w zł)	211 032,18	245 508,00	341 273,89

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku.

Poniższa tabela prezentuje liczbę rodzin objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku w latach 2022-2024.

Tabela 16. Rodziny korzystające z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba rodzin objętych pomocą	504	502	461

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku.

W 2024 r. pracownicy MOPS-u na bieżąco monitorowali sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Edukowano rodziny w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, prowadzono pracę socjalną, udzielano wskazówek, informacji i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych, uzyskania poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od miasta w postaci asystenta rodziny. Zadaniem asystenta rodziny jest całościowe wspieranie rodziny wychowującej dzieci, zagrożonej wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także poprzez pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności. Bardzo ważnym jest indywidualne podejście do rodziny i jej problemów, co będzie służyło rozwojowi kompetencji wszystkich jej członków. Rodzina bowiem jest podstawowym środowiskiem, które powinno gwarantować dzieciom bezpieczeństwo emocjonalne, dawać im poczucie więzi i doświadczenia niezbędne dla ich prawidłowego rozwoju. Zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, powodujące groźne dysfunkcje, takie jak uzależnienia, przemoc, zaniedbanie, bezradność, mogą prowadzić do konieczności objęcia dzieci opieką zastępczą. Jednym z narzędzi pracy z rodziną w takiej sytuacji jest wprowadzenie do niej asystenta.

Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do rodzin, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej; rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej; rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. Praca asystenta nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego

na terenie tej samej gminy. Nie może on też prowadzić postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę.

W 2024 r. z usług asystenta korzystały w mieście 44 rodziny, w których wychowywało się 118 dzieci. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystentów rodziny w mieście.

Tabela 17. Asystentura rodziny w mieście w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba asystentów rodziny	3	3	3
liczba rodzin objętych wsparciem	48	41	44
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	83	93	118
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	5	5	6
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	100 311	102 606	184 343

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku.

Podstawowe problemy, z którymi borykają się wszystkie rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w mieście, to bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, niezaradność życiowa w wielu dziedzinach m.in. załatwianie spraw urzędowych, kontaktowanie się ze szkołą, instytucjami; nieumiejętność rozwiązywania konfliktów rodzinnych oraz problemy edukacyjne i adaptacyjne dzieci. Samotne wychowywanie dzieci to problem, który obejmuje 24 rodziny, alkoholizm i narkomania dotyczą 16 rodzin, bezrobocie odnotowano w 20 rodzinach, w trudnych warunkach mieszkaniowych zamieszkuje 12 rodzin. Udokumentowana przemoc występuje w 9 rodzinach, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza u wszystkich rodzin.

Zadaniowy czas pracy asystenta umożliwia intensyfikację i indywidualizację pracy z rodzinami. Asystenci uczą ekonomicznego gospodarowania budżetem domowym, wypełniania codziennych obowiązków związanych z prowadzeniem domu, utrzymywania czystości również osobistej, załatwiania spraw urzędowych, wyrabiają nawyki kontaktu z placówkami opieki zdrowotnej, placówkami oświatowymi i innymi instytucjami, motywują do podejmowania terapii uzależnień, poszukiwania pracy lub uzyskania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Wspierają w podnoszeniu poziomu umiejętności wychowawczych. Pomagają w sporządzaniu pism, wniosków, podań. Zachęcają i uświadamiają rodzinom korzyści z uzyskania wsparcia w placówkach i instytucjach, działających na rzecz dzieci i rodzin.

Dzięki wsparciu asystenta rodziny, beneficjenci wielokrotnie przełamywali bezradność w załatwianiu spraw urzędowych (ZUS, PUP, PGKiM, wydziały Urzędu Miejskiego). Kilka rodzin, które współpracują z asystentem rodziny, złożyło wnioski

o przyznanie lokalu mieszkalnego z zasobów miasta, z czego aż trzy otrzymały mieszkania na os. Wyzwolenia. Jedna z rodzin zamieszkała w mieszkaniu otrzymanym w ramach projektu „mieszkanie za remont”.

Wobec braku rodzin wspierających asystenci rodziny we własnym zakresie tworzą na potrzeby rodzin sieć osób chętnych do udzielania pomocy (osoby spokrewnione i zaprzyjaźnione). Ma to szczególne znaczenie w sytuacjach kryzysowych, gdy rodzice w związku z nadużywaniem alkoholu nie mogą zapewnić dzieciom należytej opieki.

Asystenci rodziny prowadzili w 2024 r. samoszkolenie podnoszące ich kwalifikacje i umiejętności pracy z rodzinami. Korzystali z porad psychologa i prawnika zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Asystenci brali udział w zorganizowanych szkoleniach: zachowania ryzykowne dzieci i młodzieży; konflikty okołorozdaniowe w praktyce interdyscyplinarnej – „Jak nie stać się stroną konfliktu”; bazowe szkolenie – pozytywna dyscyplina dla nauczycieli. Ponadto asystenci w 2024 r. uczestniczyli w ogólnopolskim Forum Asystentów.

2.3.1.3. ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”, ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE

W związku z wejściem w życie dnia 1 stycznia 2017 r. ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” do kręgu odbiorców usług asystenta rodziny doszły także kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Pomoc tym osobom i rodzinom polega m.in. na koordynowaniu poradnictwa i wsparcia możliwego do uzyskania ze strony różnych instytucji.

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W rozpatrywanym okresie w mieście przyznano 2 takie świadczenia w 2022 r., 1 świadczenie w 2023 r. i 2 świadczenia w 2024 r.

W ramach pomocy społecznej Wydział Świadczeń Rodzinnych Urzędu Miejskiego w Turku przyznawał w latach 2022-2024 mieszkańcom miasta **świadczenia rodzinne**. Dane w tym zakresie prezentują poniższe tabele.

Tabela 18. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	7 893 354,18	8 753 001,93	10 431 752,58
liczba rodzin, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne	1 983	1 754	1 618

Dane Wydziału Świadczeń Rodzinnych Urzędu Miejskiego w Turku.

Tabela 19. Rodzaj i liczba świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2022-2024

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2022	2023	2024
zasiłek rodzinny	8 596	7 486	5 713
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	32	56	20
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	268	116	109
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	599	545	499
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	560	523	540
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	1 004	947	823
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	347	343	206
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 374	1 256	1 112
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	113	90	67
zasiłek pielęgnacyjny	9 269	9 495	9 688
świadczenie pielęgnacyjne	1 909	2 068	3 364
specjalny zasiłek opiekuńczy	17	12	10
świadczenie rodzicielskie	344	336	241
Razem	24 427	23 274	22 392

Dane Wydziału Świadczeń Rodzinnych Urzędu Miejskiego w Turku.

W latach 2022-2024 ogólna liczba świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom miasta oraz ich wartość zmniejszały się z roku na rok. Malą również liczba rodzin, którym przyznano świadczenia. Najczęstszą formą wsparcia był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Istotne formy wsparcia stanowiły również dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, z tytułu samotnego wychowania dziecka, jak również zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Ważną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom miasta przez Wydział Świadczeń Rodzinnych Urzędu Miejskiego w Turku były świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela 20. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w mieście w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	154	146	149
liczba przyznanych świadczeń	2 003	1 906	1 799
wartość wydatków na świadczenia (zł)	879 735,44	844 784,21	831 220,94

Dane Wydziału Świadczeń Rodzinnych Urzędu Miejskiego w Turku.

Wartość wydatków na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego, które w latach 2022-2024 Wydział Świadczeń Rodzinnych Urzędu Miejskiego w Turku wypłacał mieszkańcom miasta, zmniejszała się z roku na rok, podobnie malała liczba przyznanych świadczeń.

2.3.1.4. KARTA DUŻEJ RODZINY

W 2024 r. wydano w mieście 82 **Karty Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny (ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny) przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają lub mieli łącznie na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Karta Dużej Rodziny w mieście w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba wydanych kart	444	560	82

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku.

Na terenie miasta od 2020 r. funkcjonuje program „Turkowska Karta Mieszkańca”, którego celem jest poprawa warunków życia mieszkańców, a także umocnienie poczucia tożsamości lokalnej. Uruchomienie programu przyczyniło się w szczególności do poprawy i jakości życia mieszkańców poprzez szerszy dostęp do usług publicznych, oferty sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej. W 2024 r. wydano 687 Turkowskich Kart Mieszkańca

2.3.1.5. MIEJSKA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej świadczy **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Kolejne tabele przedstawiają dane dotyczące liczby członków MKRPA, opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu, a także środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w mieście w latach 2022-2024.

Tabela 22. Liczba członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób zaangażowanych w prace MKRPA	8	8	8

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turku.

Tabela 23. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście w latach 2022-2024

rodzaj	wartość w zł		
	2022	2023	2024
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	726 633,08	770 157,63	765 639,65

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

Tabela 24. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w mieście w latach 2022-2024

Przeznaczenie	wielkość wydatków (w zł)		
	2022	2023	2024
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych (zł)	989 241	951 485	1 002 464
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii (zł)	19 278	18 000	25 419
na przeciwdziałanie przemocy domowej (zł)	34 269	3 994	10 000
razem	1 042 788	973 479	1 037 883

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

W latach 2022-2024 środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy kształtowały się na różnorodnym poziomie. Wpływ na to miała realizacja projektów zewnętrznych MOPS-u w Turku. W ramach podejmowanych działań MKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu oraz występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 25. Działalność MKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób, z którymi MKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	79	98	83
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których MKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	16	19	14

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turku.

W latach 2022-2024 liczba osób, z którymi MKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu, wahała się i wyniosła

odpowiednio: 79, 98 i 83 osoby. W analizowanym okresie Komisja wystąpiła z wnioskiem do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec 16 osób w 2022 r, wobec 19 osób w 2023 r. i wobec 14 osób w 2024 r.

W ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miejskiej Turek na lata 2022-2025, Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Miejskiej Turek na lata 2025-2030, jak również Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Turek na lata 2023-2025, w placówkach oświatowych realizowane były przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie ogólnopolskich kampanii i programów, pogadanek tematycznych i spotkań ze specjalistami, konkursów oraz projektów promujących zdrowy styl życia, a także pozalekcyjnych zajęć sportowych, kulturalnych, wycieczek, akcji społecznych i integracyjnych. Wykorzystano materiały edukacyjno-informacyjne.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w analizowanym okresie, to MKRPA kontaktowała się z 8 osobami dotkniętymi tym problemem w 2022 r., z 7 osobami w 2023 r. i 11 osobami w 2024 r., nie składała natomiast zawiadomień do prokuratury o przestępstwie przeciwko osobom stosującym przemoc domową. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 26. Działania podjęte w mieście przez MKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy domowej

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób doznających przemocy domowej, z którymi kontaktowali się członkowie MKRPA	7	8	11
liczba osób stosujących przemoc domową, przeciwko którym MKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o przestępstwie	0	0	0

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turku.

2.3.1.6. POMOC RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY DOMOWEJ

Zgodnie z postanowieniami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Celem działania **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy** jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, Żandarmerii Wojskowej, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji

pozarządowych, kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów niż określone w ustawie działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Zespół interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych tworzonych w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, wynikających z postanowień ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, mających na celu udzielenie skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy oraz podjęcie działań wobec osoby stosującej przemoc domową w celu przeciwdziałania przemocy.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy domowej lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieska Karta”. To procedura interwencji wobec przemocy domowej, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy. Czynności te podejmowane są przez odpowiednie służby: jednostki organizacyjne pomocy społecznej, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, policję, oświatę, ochronę zdrowia i inne określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Kształt procedury oraz wzory formularzy określają przepisy szczegółowe.

Osobę, która doznała przemocy, zaprasza się na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej, gdzie dokonuje się analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i we współpracy z tą osobą opracowuje się indywidualny plan pomocy albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań.

W 2024 r. członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wszczęli wśród rodzin z miasta 50 procedur „Niebieskie Karty”. W związku z podjętymi działaniami członków grupy roboczej, a następnie grup diagnostyczno-pomocowych i przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego – procedurę „Niebieskie Karty” zakończono w 12 rodzinach. Szczegółowe dane na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 27. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	10	10	11
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	6
liczba spotkań grup roboczych	109	83	X
liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych	X	34	46

liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	41	38	50
w tym sporządzone przez Policję	34	27	35
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	7	7	11
w tym sporządzonych przez placówki oświatowe	0	0	3
w tym sporządzonych przez pracowników służby zdrowia	0	0	1
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	6	9	12
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	14	0	4
liczba spraw zgłoszonych do Sądu i Prokuratury	6	1	23

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej..

Tabela 28. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie miasta w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” – sporządzonych formularzy A	41	38	50
liczba osób doświadczonych przemocą domową	34	38	63
w tym kobiety	25	23	39
w tym mężczyźni	4	6	5
w tym nieletni	5	9	19
liczba osób stosujących przemoc domową	32	33	45
w tym kobiety	2	4	4
w tym mężczyźni	29	29	41
w tym nieletni	1	0	0
liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem alkoholu	36	30	32
w tym kobiety	3	0	0
w tym mężczyźni	18	19	27
w tym nieletni	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Tabela 29. Działania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową w mieście w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób stosujących przemoc domową oraz osób przejawiających zachowania agresywne z terenu miasta objętych działaniami korekcyjno-edukacyjnymi	2	2	2

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Z analizy przedstawionych danych wynika, że wśród osób, które doznały przemocy, były głównie kobiety i osoby nieletnie. Stosującymi przemoc najczęściej byli mężczyźni, w wielu przypadkach pozostający pod wpływem alkoholu. W latach 2022-2024 wobec osób stosujących przemoc domową były podejmowane działania korekcyjno-edukacyjne.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych doskonalili kompetencje zawodowe oraz umiejętności w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w roku 2024 poprzez udział w:

- X Wielkopolskiej konferencji „Interwent skuteczny wobec przemocy” zorganizowanej w dniu 20.03.2024 r. przez Fundację PCPS – Poznańskie Centrum Profilaktyki Społecznej, Kuratora Okręgowego w Sądzie Okręgowym w Poznaniu, Samorząd Województwa Wielkopolskiego;
- Webinarium szkoleniowym on-line w dniu 15.04.2024 r. pn. „Bulling – nękanie z perspektywy sprawcy, ofiary i świadka. Skuteczne sposoby reagowania” realizowane przez Femiga;
- Studium Przeciwdziałania Przemocy Domowej – kurs podstawowy realizowany przez Stowarzyszenie Moc Wsparcia na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Cykl 5 zjazdów, w tym 2 zjazdy on-line, 3 zjazdy stacjonarnie;
- Szkoleniu on-line w dniu 05.11.2024 r. pn. „Praca z osobami doświadczającymi przemocy” realizowanym przez Fundację ETOH na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom;
- Szkoleniu on-line w dniu 25.11.2024 r. pn. „Konflikty okołorozstaniowe w praktyce interdyscyplinarnej. Jak nie stać się stroną konfliktu” – realizatorem było Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.

Działania edukacyjno-profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej wobec kobiet odbyły się w Szkole Podstawowej nr 5 w Turku w dniu 05.03.2024 r. w ramach IV edycji „Tygodnia dla kobiet”.

Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii oddział terenowy w Turku organizowało:

a) projekt „Skutecznie przeciw przemocy” w ramach którego:

- zatrudniono prawnika i psychologa w Punkcie Konsultacyjnym dla ofiar przemocy w rodzinie,
- odbyło się szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie „Konflikty okołorozstaniowe w praktyce interdyscyplinarnej”,
- odbył się cykl warsztatów psychoedukacyjnych dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wystąpieniem zjawiska przemocy - miejsce realizacji Świetlica Środowiskowa „Eureka”,

b) projekt „Więzi, które chronią”, w ramach którego:

- zatrudniono prawnika i psychologa w Punkcie Konsultacyjnym dla ofiar przemocy w rodzinie,

- odbył się cykl 6 warsztatów propagujących pozytywne postawy w stosunkach międzyludzkich dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych: nr 1, nr 4 oraz nr 5 – warsztaty odbyły się na terenie szkół.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej pomoc świadczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 86 rodzinom (108 osobom w rodzinach) w 2022 r., 83 rodzinom (118 osobom w rodzinach) w 2023 r. oraz 86 rodzinom (112 osobom w rodzinach) w 2024 r. Pomocy z powodu narkomanii w rozpatrywanym okresie udzielono 9 osobom w 2022 r., 7 osobom w 2023 r. oraz 9 osobom w 2024 r. Wsparcie ze względu na przemoc domową przyznano 6 rodzinom (14 osobom w rodzinach) w 2022 r., 4 rodzinom (10 osobom w rodzinach) w 2023 r. i 3 rodzinom (9 osobom w rodzinach) w 2024 r.

Na terenie miasta jednostkami wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą domową są (obok MOPS-u, MKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego) oraz grupy wsparcia działające przy MOPS oraz przy domach parafialnych w Turku:

- Grupa AA „Pierwszy Krok” przy MOPS (spotkania w środy o godz. 17),
- Grupa Al-Anon „Nowa Droga” przy MOPS (spotkania w czwartki o godz. 17),
- Grupa AA „Razem” przy parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa (spotkania w soboty godz. 17),
- Grupa AA „Oaza” przy parafii pw. św. Barbary (spotkania w niedziele – godz. 17),
- Grupa Anonimowych Narkomanów „Nasza Droga” przy Miejskim Domu Kultury w Turku (spotkania we wtorki o godz. 18.30).
- Grupa Anonimowych Depresantów „Promyk Nadziei” przy Polskim Stowarzyszeniu Diabetyków (spotkania we wtorki o godz. 19).

Ponadto w 2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Turku zrealizował w ramach działu Ośrodka Wsparcia dwanaście czterogodzinnych dyżurów prawnika dla osób współuzależnionych i doznających przemocy domowej.

2.3.1.7. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I REKREACJA, SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat żłobków, placówek wychowania przedszkolnego, placówek systemu oświaty, kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych funkcjonujących na terenie miasta.

Tabela 30. Opieka nad dziećmi do lat 3 w mieście (w roku szkolnym 2024/2025)

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci objętych opieką	liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	6	119	23

w tym prowadzone przez gminę	1	33	5
w tym prowadzone przez inne podmioty	5	86	18

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

Tabela 31. Placówki wychowania przedszkolnego działające w mieście (w roku szkolnym 2024/2025)

typ placówki	liczba	liczba dzieci	liczba nauczycieli (etatów)
placówki wychowania przedszkolnego	7	760	85
w tym przedszkola	6	757	84
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	1	3	1

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

Tabela 32. Placówki oświatowe działające w mieście (w roku szkolnym 2024/2025)

typ placówki	liczba	liczba uczniów	liczba nauczycieli (etatów)
szkoła podstawowa	4	2 248	288
szkoła ponadpodstawowa (prowadzona przez powiat turecki)	4	3 325	443

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

Tabela 33. Placówki wsparcia dziennego na terenie miasta w 2024 r.

typ placówki	liczba	liczba uczniów
Stowarzyszeniowe Świetlice Profilaktyczno-Wychowawczych „Azyl”	4	b.d.

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

Tabela 34. Placówki kultury w mieście w 2024 r.

typ placówki	liczba
ośrodki kultury	1
biblioteki i filie	1 główna, 1 filia
muzea	1

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

Tabela 35. Obiekty sportowo-rekreacyjne i kluby sportowe w mieście w 2024 r.

rodzaj podmiotu	liczba
obiekty sportowo-rekreacyjne	50
kluby sportowe (łącznie z uczniowskimi)	13
w tym uczniowskie kluby sportowe	4

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

Poniższa tabela przedstawia wykaz podmiotów wspierających rodziny i dzieci z miasta działających na jego terenie.

Tabela 36. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z miasta działające na jego terenie

lp.	nazwa podmiotu	adres
1.	Urząd Miejski w Turku	
2.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Kaliska 59, 62-700 Turek
3.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	
4.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy	ul. Konińska 4, 62-700 Turek
5.	Grupa AA „Pierwszy Krok”	
6.	Grupa Al-Anon „Nowa Droga”	ul. Konińska 4, 62-700 Turek
7.	Grupa AA „Razem”	ul. Sienkiewicza 4, 62-700 Turek
8.	Grupa AA „Oaza”	Skwer Jana Pawła II 1, 62-700 Turek
9.	Grupa Anonimowych Depresantów „Promyk Nadziei”	ul. 3 Maja 2/4, 62-700 Turek
10.	Grupa Anonimowych Narkomanów „Nasza Droga”	ul. Kościuszki 13, 62-700 Turek
11.	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Henryka Sienkiewicza	ul. 3 Maja 29, 62-700 Turek
12.	Szkoła Podstawowa nr 4 im. gen. Mieczysława Smorawińskiego	ul. Sportowa 9, 62-700 Turek
13.	Szkoła Podstawowa nr 5 im. UNICEF	Oś. Wyzwolenia 7a, 62-700 Turek
14.	Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki	ul. Kościuszki 4, 62-700 Turek
15.	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego	ul. Milewskiego 3b, 62-700 Turek
16.	Katolicka Niepubliczna Szkoła Podstawowa	pl. Sienkiewicza 4, 62-700 Turek
17.	Państwowa Szkoła Muzyczna I Stopnia im. W. Lutosławskiego	ul. Uniejowska 9, 62-700 Turek
18.	Centrum Szkoleniowe „Wiedza”	ul. Parkowa 3, 62-700 Turek
19.	Niepubliczne Centrum Kształcenia Ustawicznego Ośrodek Szkoleniowy i Języków Obcych „Turex-Bis”	ul. 3 Maja 29, 62-700 Turek
20.	Miejski Dom Kultury	ul. Kościuszki 13, 62-700 Turek
21.	Miejska Biblioteka Publiczna im. Włodzimierza Pietrzaka	ul. Dworcowa 5, 62-700 Turek
22.	Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera	pl. Wojska Polskiego 1, 62-700 Turek
23.	Turkowski Uniwersytet Trzeciego Wieku	ul. 3 Maja 29, 62-700 Turek
24.	Klub Seniora „Promyk”	al. Konińska 4, 62-700 Turek
25.	Turkowski Klub Senior+	ul. Kościuszki 13, 62-700 Turek
26.	Stowarzyszenie Świetlic Profilaktyczno-Wychowawczych „Azyl”	al. Sportowa 9, 62-700 Turek
27.	Świetlica Środowiskowa „Eureka”	ul. Konińska 4, 62-700 Turek
28.	Spółdzielnia Socjalna „Powróć się Tu”	ul. Kąckowskiego 6, 62-700 Turek

29.	Środowiskowy Dom Samopomocy	ul. Poduchowne 1, 62-700 Turek ul. 3 Maja 8, 62-700 Turek
30.	Stowarzyszenie na rzecz Warsztatu Terapii Zajęciowej „Sintur”	ul. Kolska 19, 62-700 Turek

Dane Urzędu Miejskiego w Turku i opracowanie własne.

W 2024 r. w Gminie Miejskiej Turek funkcjonowały dwie parafie Kościoła Rzymskokatolickiego, jedna parafia Ewangelicko-Augsburska, Zbór Kościoła Ewangelicznych Chrześcijan oraz Zbór Kościoła Chrześcijańskiego Jezus Żyje, a także Sala Królestwa Świadków Jehowy. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 37. Parafie Rzymskokatolickie, kościoły i związki wyznaniowe na terenie miasta w 2024 r.

nazwa	adres	
Parafia rzymskokatolicka pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa	pl. Sienkiewicza 4, 62-700 Turek	Dekanat Turek, Diecezja Włocławska
Parafia rzymskokatolicka pw. Św. Barbary	Skwer Jana Pawła II 1, 62-700 Turek	
Parafia Ewangelicko-Augsburska	ul. 3 Maja 4, 62-700 Turek	
Sala Królestwa Świadków Jehowy	ul. Milewskiego 30, 62-700 Turek	
Zbór Kościoła Ewangelicznych Chrześcijan	ul. Kruszyńskiego 13, 62-700 Turek	
Zbór Kościoła Chrześcijańskiego Jezus Żyje	ul. 3 Maja 8, 62-700 Turek	

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

Parafie Rzymskokatolickie należą do dekanatu Turek wchodzącego w skład diecezji włocławskiej. Na poziomie diecezji działalność i współpracę parafialnych oraz rejonowych doradców życia rodzinnego koordynuje **Wydział Duszpasterstwa Rodzin Kurii Biskupiej. Diecezjalnego Doradcę Życia Rodzinnego** powołuje Biskup Diecezjalny na wniosek Diecezjalnego Duszpasterza Rodzin. Funkcję diecezjalnego duszpasterza rodzin pełni ks. mgr lic. Piotr Wolny (e-mail: wloclawek.duszpasterstwo.rodzin@gmail.com), a diecezjalnej doradczynie życia rodzinnego mgr inż. Barbara Borkowska (tel. 693 521 885). Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia, posiadają też wiedzę, gdzie można uzyskać profesjonalną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających.

Pomoc dzieciom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych świadczy również Katolickie Centrum Służby Rodzinie im. św. Gianny Beretty Molli (tel. 518 014 526), Prowadzone są tam katechezy dla narzeczonych, poradnictwo rodzinne, udzielana jest pomoc psychologiczna.

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA STRUKTUR MIASTA

2.3.2.1. PIECZA ZASTĘPCZA, POMOC PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA, WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Mieszkańców miasta Turek obejmują zasięgiem działania jednostki powiatowe. W zakresie pieczy zastępczej funkcję tę pełni **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie**. Do zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizowanych przez PCPR należy m.in.:

- utworzenie zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej, który m.in. zajmuje się prowadzeniem naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka; kwalifikowaniem osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, prowadzeniem poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, dokonywaniem okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz oceny tych rodzin
- wyznaczenie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
- wypłacanie świadczeń dla rodzin zastępczych,
- wydawanie skierowań do placówki opiekuńczo-wychowawczej,
- pomoc dla osób usamodzielnianych, opuszczających po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną,

Poniższa tabela przedstawia dane o działalności **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Turku** w odniesieniu do dzieci z terenu miasta umieszczonych w pieczy zastępczej.

Tabela 38. Działalność PCPR-u w latach 2022-2024 w odniesieniu do dzieci z terenu miasta umieszczonych w pieczy zastępczej

zakres danych	2022	2023	2024
liczba dzieci z miasta zgłoszonych do adopcji	2	7	4
liczba dzieci z miasta adoptowanych	0	0	0
liczba dzieci z miasta umieszczonych w rodzinach zastępczych	7	7	5
liczba dzieci z miasta umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	2
liczba dzieci z miasta przebywających w rodzinach zastępczych	32	29	36
liczba dzieci z miasta przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	5	4	4
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z miasta	23	22	27
liczba usamodzielnionych dzieci z miasta	1	3	1
liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	3	4	0

Pomoc dzieciom i młodzieży z terenu miasta oraz ich rodzicom świadczy **Poradnia Psychologiczno-Pedagogicznych w Turku**. W Poradni dzieci mogą korzystać z usług specjalistów – m.in. psychologa, pedagoga, terapeuty oraz logopedy. Placówka oferuje dzieciom i młodzieży różne formy wsparcia, m.in.: indywidualne lub grupowe zajęcia terapeutyczne, grupy wsparcia, prowadzenie mediacji, interwencje kryzysowe, porady i Konsultacje, realizuje zadania, m.in. poprzez: konsultację, diagnozę, terapię, doradztwo, wydawanie opinii i orzeczeń, a także przez działalność profilaktyczną i informacyjną. W roku szkolnym 2024/2025 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Turku objęła wsparciem dzieci i młodzież z terenu miasta w następującej formie:

- indywidualne lub grupowe zajęcia terapeutyczne – 897,
- terapia rodziny – 696,
- porady i konsultacje – 1 290,
- mediacje – 2,
- interwencja kryzysowa – 2,
- warsztaty – 113,
- działalność informacyjno-szkoleniowa – 83.

Mieszkańcy Turku korzystali także ze wsparcia **Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Koninie**, wydającego orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności). Ze względu na brak możliwości wygenerowania danych dotyczących wyłącznie mieszkańców Gminy Miejskiej Turek, w poniższej tabeli zawarto szczegółowe informacje odnoszące się do mieszkańców całego powiatu tureckiego.

Tabela 39. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom powiatu w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych mieszkańcom powiatu	175	185	185
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom powiatu	1 284	1 348	1 334
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	470	526	503
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	620	617	620
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	194	205	211

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Koninie.

Osoby z niepełnosprawnościami z terenu miasta mogą korzystać również ze wsparcia finansowego udzielanego przez **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku**, które

dysponuje środkami na rehabilitację społeczną i zawodową. Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby osób niepełnosprawnych z powiatu, które w latach 2022-2024 skorzystały z tego wsparcia.

Tabela 40. Wsparcie udzielone przez PCPR niepełnosprawnym mieszkańcom powiatu w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób niepełnosprawnych z powiatu, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	233	200	203
liczba osób niepełnosprawnych z powiatu, którym dofinansowano zakup sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych	275	378	529
liczba osób niepełnosprawnych z powiatu, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	70	35	53

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Turku.

2.3.2.2. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W MIEŚCIE, NADZÓR KURATORSKI

Według danych udostępnionych na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przez Komendę Powiatową Policji w Turku, na terenie miasta w 2022 r. stwierdzono ogółem 33 przestępstwa popełnione przez nieletnich, a w 2023 r. – 9 przestępstw. Dane szczegółowe odnoszące się do przestępczości nieletnich w rozbiciu na poszczególne kategorie przestępstw przedstawia poniższa tabela.

Tabela 41. Przestępczość nieletnich na terenie miasta w latach 2022-2024

zakres danych	liczba przestępstw 2022	liczba przestępstw 2023	liczba przestępstw 2024
stwierdzono ogółem przestępstw:	33	9	0
w tym według poszczególnych kategorii przestępstw:			
przeciwko życiu i zdrowiu	2	1	0
przeciwko wolności	0	0	0
przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	1	0	0
przeciwko mieniu	1	4	0
przeciwko rodzinie i opiece	0	0	0
przeciwko wiarygodności dokumentów	0	0	0
przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości	0	0	0
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	23	2	0

Dane Komendy Powiatowej Policji w Turku.

Komenda Powiatowa Policji w Turku w podanym okresie sprawozdawczym uczestniczyła w wielu spotkaniach z młodzieżą szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Podczas prowadzonych prelekcji przekazywano słuchaczom informacje dotyczące skutków zażywania narkotyków, wyrobów tytoniowych, alkoholu, a także odpowiedzialności prawnej osób nieletnich. Wiele razy policjanci wspierani byli przez inne instytucje, takie jak np. Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna Turku.

Funkcjonariusze KPP uczestniczyli w spotkaniach z seniorami zamieszkującymi na terenie miasta Turek, wskazując metody działań sprawców przestępstw, w których mogą stać się oni pokrzywdzonymi. Policjanci przeprowadzali również pogadanki z działkowcami na temat zabezpieczeń swoich dóbr przed kradzieżami. Należy również nadmienić, że Komenda Powiatowa Policji w Turku w latach 2022/2024 była organizatorem debat społecznych, w których uczestniczyli mieszkańcy.

Policja pełni niezwykle ważną rolę w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, przeprowadzając interwencje domowe. Funkcjonariusze Policji, podejmując czynności wobec rodziny, w której występuje przemoc, mają za zadanie:

- udzielać osobie doznającej przemocy domowej niezbędnej pomocy, w tym udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej,
- organizować niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej,
- podejmować, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób doznających przemocy domowej, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby stosującej przemoc domową środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadzać, o ile jest to możliwe, z osobą stosującą przemoc domową rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc domową albo nad małoletnim lub pełnoletnią osobą nieporadną ze względu na jej wiek lub stan zdrowia, oraz wzywać osobę stosującą przemoc domową do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,
- przeprowadzać na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmować działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające

stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową,

- dokonywać niezbędnych ustaleń w zakresie udziału osoby stosującej przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- informować, w formie notatki urzędowej, zespół interdyscyplinarny o działaniach podejmowanych wobec osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową, w tym w szczególności o udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

W wyniku podejmowanych działań wprowadzana jest procedura „Niebieska Karta”.

Jedną z możliwości ograniczenia władzy rodzicielskiej jest poddanie jej wykonywania stałemu **nadzorowi kuratora sądowego**. Sąd, wydając orzeczenie o ograniczeniu władzy rodzicielskiej, stosuje środek, który będzie skuteczny z punktu widzenia podjętej interwencji. Środek ten umożliwia kontrolę postępowania zarówno rodziców, jak i małoletniego.

Nadzór kuratorski to forma wsparcia i monitorowania, wykonywana przez kuratora sądowego, mająca na celu pomoc w rozwiązywaniu problemów. Kurator kontroluje zachowanie i wypełnianie obowiązków, monitoruje sytuację i udziela wsparcia. Nadzór nad nieletnimi ma na celu pomoc w powrocie na właściwą drogę, resocjalizację, wsparcie w rozwoju postaw społecznych. Nadzór nad rodzicami (w sprawach opiekuńczych) polega na monitorowaniu sytuacji dziecka, ma na celu pomoc w prawidłowym sprawowaniu pieczy oraz informowanie sądu o ewentualnych nieprawidłowościach.

Szczegółowe dane pozyskane z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Turku dotyczące nadzorów kuratorskich prowadzonych w latach 2022-2024 wobec mieszkańców Powiatu Tureckiego, w tym w mieście Turek w sprawach, w których ograniczona została władza rodzicielska, oraz w sprawach nieletnich prezentuje tabela poniżej.

Tabela 42. Nadzory prowadzone w Powiecie Tureckim w latach 2022-2024

2022		2023		2024	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
342	682	32	702	306	696
w tym spraw					
w których została ograniczona władza rodzicielska					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
170	510	181	551	179	569
spraw nieletnich					
którzy dokonali czynu karalnego lub prezentowali przejawy demoralizacji					

liczba spraw	liczba spraw	liczba spraw
47	49	39

Dane Sądu Rejonowego w Turku.

Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów spoza struktur miasta świadczących wsparcie rodzinom i dzieciom, mieszkańcom Turku.

Tabela 43. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z miasta usytuowane poza strukturami miasta w 2024 r.

lp.	nazwa podmiotu	Adres
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku	ul. Łąkowa 1, 62-700 Turek
2.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	
3.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Koninie	ul. Hurtowa 1, 62-510 Konin
4.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Turku	ul. Poduchowne 12, 62-700 Turek
5.	Powiatowy Urząd Pracy w Turku	ul. Komunalna 6, 62-700 Turek
6.	Komenda Powiatowa Policji w Turku	ul. Legionów Polskich 3, 62-700 Turek
7.	Sąd Rejonowy w Turku Wydział Rodzinny i Nieletnich	ul. Legionów Polskich 4, 62-700 Turek
8.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	
9.	Starostwo Powiatowe – Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej	ul. Kaliska 59, 62-700 Turek
10.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu	ul. Nowowiejskiego 11, 61-731 Poznań
11.	Katolickie Centrum Służby Rodzinie im. św. Gianny Beretty Molli	ul. Gdańska 8, 87-800 Włocławek
12.	Caritas Diecezji Włocławskiej	ul. Wojska Polskiego 2, 87-800 Włocławek

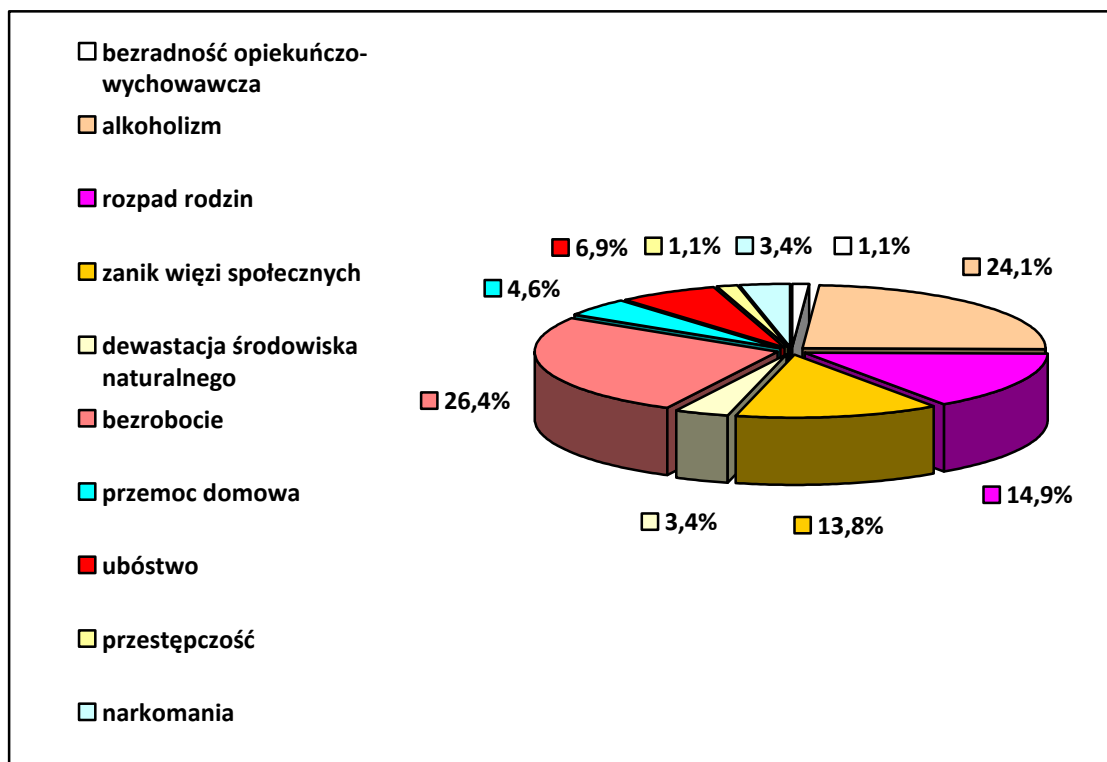
Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku.

2.4. BADANIA ANKIETOWE

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Respondentów poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się w mieście i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin. Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Ankietowani najczęściej wymieniali bezrobocie (26,4%), alkoholizm (24,1%), rozpad rodzin (14,9%), zanik więzi społecznych (13,8%) oraz ubóstwo (6,9%). W dalszej kolejności wymieniali przemoc domową (4,6%), a także narkomanię i dewastację środowiska naturalnego (po 3,4%), przestępczość oraz bezradność opiekuńczo-wychowawczą (po 1,1%). Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

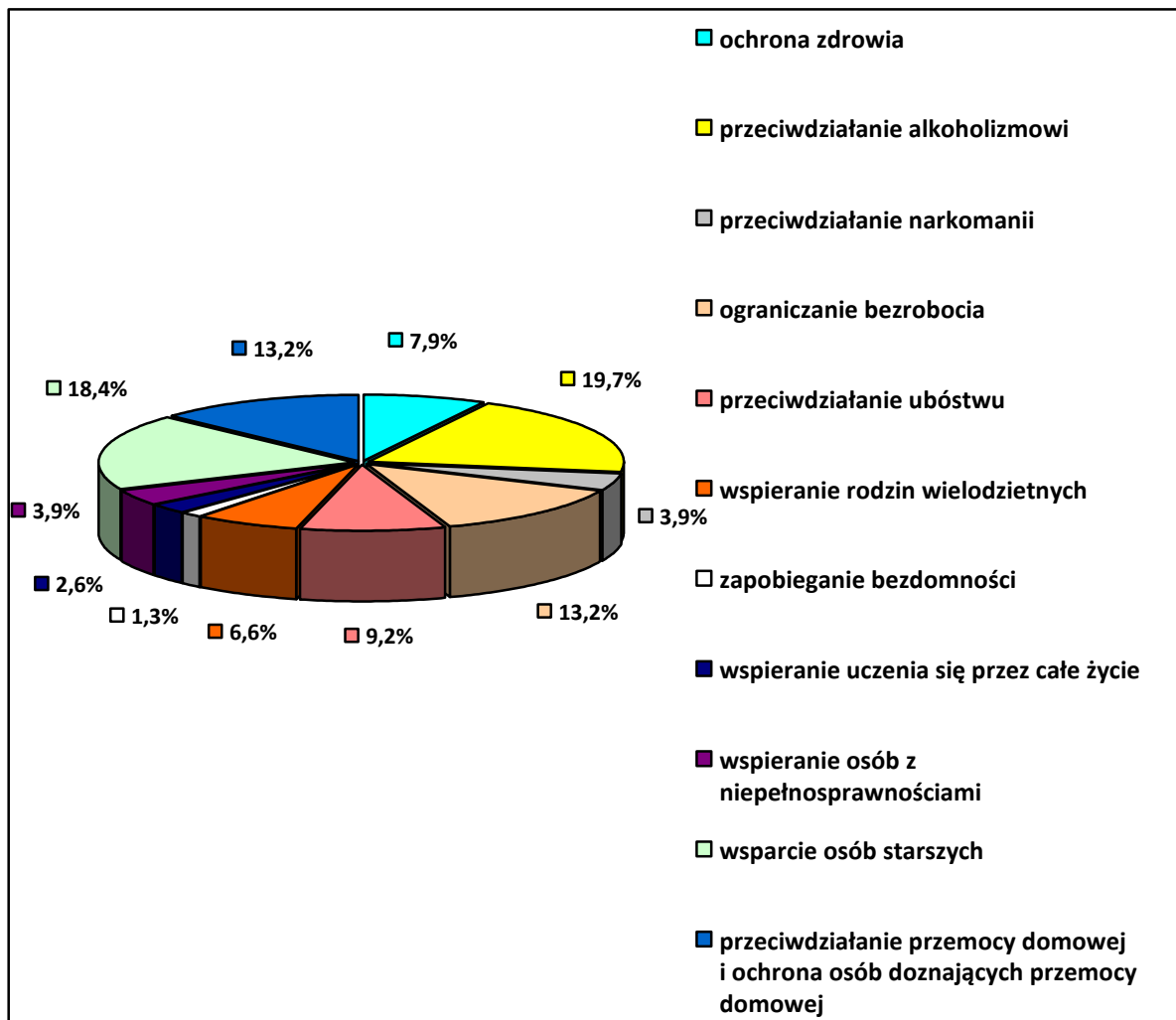
Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w mieście?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W następnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w jakich działania podejmowane i skierowane do rodzin bądź oferowane im wsparcie są najbardziej niezadowolające. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 2 W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren miasta?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

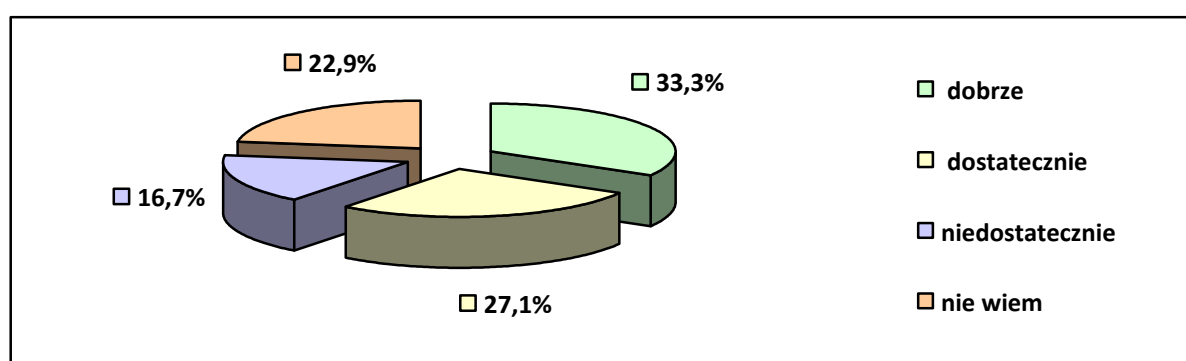
W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom w mieście jest najmniej zadowalająca przede wszystkim w takich obszarach, jak: przeciwdziałanie alkoholizmowi (19,7%), wspieranie osób starszych (18,4%), przeciwdziałanie przemocy domowej i ochrona osób doznających przemocy domowej oraz ograniczanie bezrobocia (po 13,2%), przeciwdziałanie ubóstwu (9,2%) oraz ochrona zdrowia (7,9%), a także wspieranie rodzin wielodzietnych (6,6%), wsparcie osób z niepełnosprawnościami i przeciwdziałanie narkomanii (po 3,9%), wspieranie uczenia się przez całe życie (2,6%) oraz zapobieganie bezdomności (1,3%).

Badanie ankietowe pozwoliło też poznać opinie jego uczestników na temat oferty w zakresie edukacji oraz zaspokajania potrzeb w zakresie opieki przedszkolnej i opieki nad dziećmi do lat 3. Według 33,3% badanych oferta w zakresie opieki nad dziećmi do lat

3 zaspokaja potrzeby mieszkańców. Oferta opieki żłobkowej jest problemem dla 8,3% ankietowanych, a 58,4% respondentów nie potrafiło jednoznacznie wypowiedzieć się w tej sprawie. Kwestia opieki przedszkolnej w mieście została oceniona pozytywnie. Zdaniem 45,8% ankietowanych potrzeby mieszkańców w tym obszarze są zaspokajane. Jednak 6,2% badanych nie podziela tej opinii, a 48% respondentów miało trudności z odniesieniem się do tej kwestii.

Bardzo pozytywnie oceniono ofertę edukacyjną szkół w mieście. Według 27,1% badanych jest ona dostateczna, a kolejne 33,3% ankietowanych przyznało, że jest dobra. Jednocześnie 16,7% respondentów stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Rozkład uzyskanych odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w mieście?

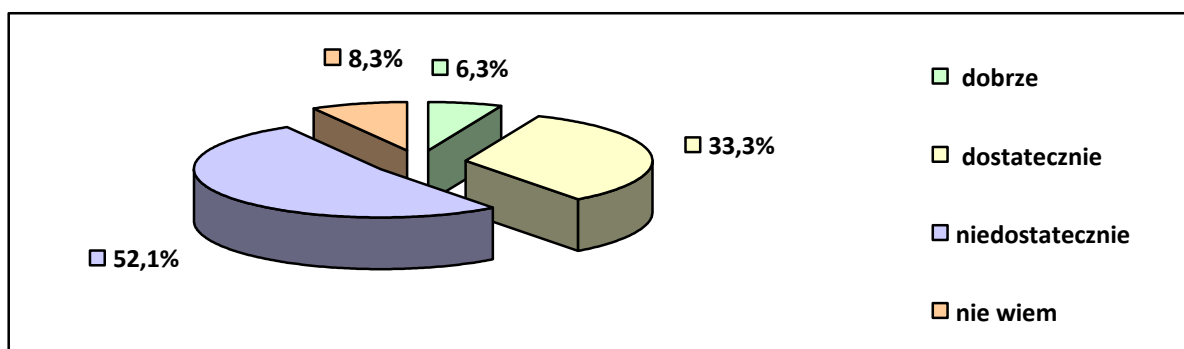

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w mieście, bowiem ponad połowa (58,3%) ankietowanych uznała ją za dobrą, a kolejne 25% respondentów przyznało, że jest dostateczna. Jednocześnie 37,5% badanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna, a 4,2% badanych nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie. Jeśli chodzi o ofertę miasta w zakresie sportu i rekreacji, to została ona oceniona pozytywnie. Jako dobrą uznało ją aż 20,8% ankietowanych, z kolei 39,6% respondentów przyznało, że jest dostateczna. Jednocześnie zdaniem 20,8% respondentów jest ona niedostateczna.

Ofertę w zakresie ochrony zdrowia w mieście oceniono negatywnie bowiem 52,1% badanych uznało ją za niedostateczną. Jednocześnie zdaniem 33,3% respondentów jest ona dostateczna, z kolei 6,3% ankietowanych przyznało, że jest dobrą. Uzyskane wyniki ankiety odnoszące się do ochrony zdrowia prezentuje poniższy wykres.

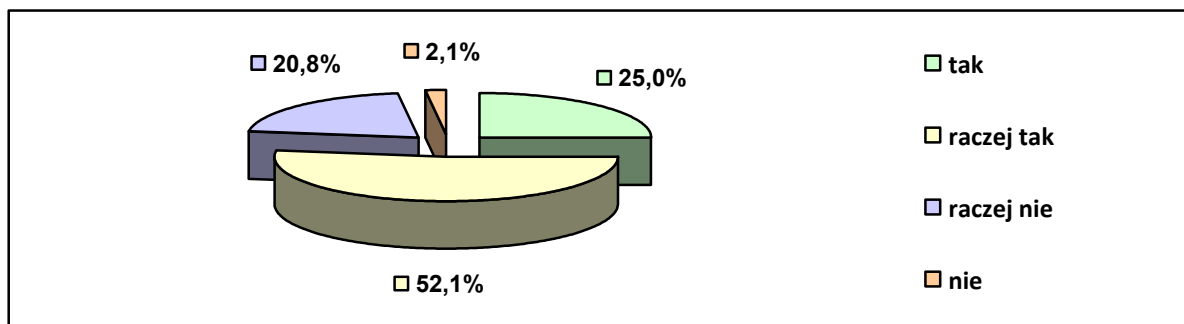
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w mieście?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W badaniu poruszono także kwestię poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Zdecydowana większość (77,1%) respondentów stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie. Jednocześnie 20,8% badanych wyraziło odmienną opinię. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w mieście w celu poprawy funkcjonowania rodzin. Odpowiadając, ankietowani szczególny nacisk położyli na konieczność organizowania kolejnych świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych, rozszerzenia oferty w zakresie ochrony zdrowia oraz zapewnienia dostępu do lekarzy specjalistów, a także poprawy funkcjonowania komunikacji publicznej. Za równie ważne uznano tworzenie nowych miejsc pracy na lokalnym rynku oraz poprawę bezpieczeństwa mieszkańców. Wśród niezbędnych do realizacji działań wymieniono także utworzenie noclegowni dla osób bezdomnych, zorganizowanie miejsc spotkań dla młodzieży.

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Analiza sytuacji dziecka w mieście została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach systemu oświaty. Badanie to pozwoliło zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 3 ankiety – wypełnione przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie miasta:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Henryka Sienkiewicza w Turku (liczba uczniów: 560, liczba nauczycieli: 62),
- Szkoła Podstawowa nr 4 im. gen. M. Smorawińskiego w Turku (liczba uczniów: 610, liczba nauczycieli: 56),
- Szkoła Podstawowa nr 5 im. UNICEF w Turku (liczba uczniów: 995, liczba nauczycieli: 89).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, iż wszystkie placówki zatrudniają pedagoga, psychologa, logopedę oraz zapewniają opiekę pielęgniarską. Uczniowie dwóch szkół mogą korzystać z porad doradcy zawodowego. Wszystkie placówki mają zapewniony dostęp do Internetu, korzystają z sali gimnastycznej oraz z boiska sportowego. W żadnej z placówek nie utworzono klasy lub grupy integracyjnej. We wszystkich szkołach prowadzone jest dożywianie uczniów. Placówki oświatowe zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych oraz zajęcia dodatkowe, oferują także zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 44. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2024/2025

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	3	12	0

sięganie po alkohol	2	2	1
sięganie po narkotyki	0	0	3
niszczenie mienia szkolnego	3	18	0
kradzieże na terenie szkoły	2	7	1
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	3	12	0
udział w grupach negatywnych	1	3	2
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	3	62	0
autoagresja	2	4	1
ucieczki z domu	0	0	3
przestępczość ujawniona	1	3	2
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	2	14	1

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych miasta.

Tabela 45. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2024/2025

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	23
zaniedbanie	10
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	14
przemoc domowa	8
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	3

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych miasta.

W otoczeniu szkolnym uczniów odnotowano m.in. 62 przypadki agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, 18 przypadków niszczenia mienia szkolnego, 14 przypadków wymagających nadzoru kuratora sądowego, po 12 przypadków dyskryminacji w grupie rówieśniczej oraz palenia papierosów. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów placówek oświatowych stwierdzono 23 przypadki bezzadności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, 14 przypadków uzależnień, 10 przypadków zaniedbań, 8 przypadków przemocy domowej i 3 przypadki przestępczości.

Przedstawiciel jednej badanej placówki zauważył wzrost negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ciągu ostatnich trzech lat. Jego zdaniem dotyczy to w szczególności agresji i przemocy w grupie rówieśniczej.

Jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach uczniów, to w opinii przedstawiciela jednej ankietowanej placówki w ciągu ostatnich lat nastąpił wzrost liczby

zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji, w szczególności bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz Wydziałem Świadczeń Rodzinnych Urzędu Miejskiego w Turku i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy finansowej (stypendia socjalne, wpłaty na Radę Rodziców, dofinansowanie kolonii i wycieczek) oraz rzeczowej, udzielanej np. przez Szkolny Wolontariat działający przy SP nr 4. Placówki zapewniają uczniom zajęcia dodatkowe i wyrównawcze, opiekę świetlicową oraz wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, zaś rodzice mogą skorzystać z indywidualnych konsultacji w zakresie wzmocnienia i rozwoju kompetencji wychowawczych.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy domowej przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami, psychologami, terapeutami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. W ramach profilaktyki prowadzone są spotkania, rozmowy i pogadanki edukacyjne na temat przemocy i uzależnień, realizowane są również programy profilaktyczne. W ramach wsparcia rodziców prowadzona jest pedagogizacja, udzielane są porady i konsultacje, nauczyciele i pedagodzy pomagają w kompletowaniu i wypełnianiu wniosków stypendialnych.

Placówki podejmują różne działania profilaktyczne adresowane do uczniów. Są to m.in. realizowane wśród uczniów i ich rodziców lub opiekunów programy oraz akcje profilaktyczne edukacyjne i terapeutyczne (np. „Spójrz inaczej”, „Więzi, które chronią”, „Bezpieczny internet”). W szkołach odbywają się spotkania ze specjalistami – pedagogami, psychologami, funkcjonariuszami policji, pogadanki, spektakle oraz zajęcia i warsztaty profilaktyczne. W ramach działań profilaktycznych organizowane są też wydarzenia sportowe i rekreacyjne promujące zdrowy styl życia. Podczas lekcji wychowawczych omawiane są zagadnienia z zakresu przeciwdziałania przemocy, agresji, przemocy rówieśniczej, profilaktyki uzależnień oraz umiejętności rozwiązywania konfliktów.

Współpraca placówek oświatowych z instytucjami i organizacjami. Do podmiotów, z którymi szkoły najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Miejski Dom Kultury, Fundację „Ciszum”, Komendę Powiatową Policji, Straż Pożarną, Sąd, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną i Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii o/Turek.

2.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu miasta, a jej przedmiotem stały się następujące obszary: **rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne oraz kapitał społeczny i ludzki.**

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC DOMOWA	
mocne strony	słabe strony
• analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w mieście • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo • funkcjonowanie w mieście placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i na opiekę przedszkolną • dysponowanie placówkami wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (jak np. świetlice środowiskowe) • dysponowanie przez szkolnictwo w mieście kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami doświadczającymi przemocy domowej • zapewnianie pomocy i wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej na terenie miasta • inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej • dobrze rozwinięta infrastruktura wsparcia społecznego: MOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Świetlica Środowiskowa Eureka działająca przy MOPS w Turku, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Świetlice Profilaktyczno-Wychowawcze, Środowiskowa Opieka Psychologiczna i Psychoterapeutyczna dla Dzieci i Młodzieży • doświadczona kadra specjalistyczna: pracownicy socjalni, pedagodzy, psychologowie, psychoterapeuci, specjaliści ds. przeciwdziałania przemocy domowej, interwencji kryzysowej • dostępność placówek opiekuńczo – wychowawczych i edukacyjnych: szkoły,	• słaba dostępność mieszkań chronionych i interwencyjnych • zła sytuacja materialna oraz uzależnienia jako czynnik ryzyka występowania przemocy domowej • trudności w planowaniu działań ze względu na brak rzetelnych danych o skali zjawisk przemocy domowej i problemów rodzinnych

przedszkola, świetlice środowiskowe, organizacja zajęć pozalekcyjnych i wakacyjnych dla dzieci i młodzieży realizowanie programów profilaktycznych dotyczących przemocy, uzależnień oraz rozwijania umiejętności społecznych	
szanse	zagrożenia
- zaspokajająca potrzeby oferta opieki nad dziećmi do lat 3 oraz przedszkolnej - sytuacja finansowa miasta pozwalająca na zaspokajanie potrzeb w zakresie edukacji - możliwość pozyskania funduszy zewnętrznych - wzrost świadomości społecznej i otwartości na tematykę przemocy domowej - wspieranie rozwoju wolontariatu i aktywizacji młodzieży - rozwój systemu mieszkań wspomaganych lub chronionych	- nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin - wzrastająca liczba rodzin niewydolnych wychowawczo - zwiększająca się liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego - rosnąca liczba osób samotnie wychowujących dzieci - brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie miasta - występowanie w mieście zjawiska przemocy domowej - niezmniejszające się społeczne przyzwolenie na zjawisko przemocy domowej - opór społeczny wobec ingerencji w „życie prywatne” rodzin dotkniętych przemocą - obecność cudzoziemców, w tym obywateli Ukrainy, Mołdawii, Gruzji, Azerbejdżanu oraz Kolumbii zamieszkujących wraz z rodzinami, wykazujących trudności w adaptacji do warunków życia w naszym kraju. Różnice kulturowe dotyczą m.in. ról rodzicielskich, używania siły wobec osób najbliższych

Analiza uwarunkowań dla obszaru *rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa* zwraca uwagę na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w mieście, wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo, funkcjonowanie w mieście placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i na opiekę przedszkolną, dysponowanie przez szkolnictwo w mieście kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami doznającymi przemocy domowej, jak również zapewnianie pomocy i wsparcia dla osób doznających przemocy domowej na terenie miasta oraz inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej. Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny zwłaszcza: nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, wzrastająca liczba rodzin niewydolnych wychowawczo, zwiększająca się liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, rosnąca liczba osób samotnie wychowujących dzieci, brak

możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie miasta oraz występowanie w mieście zjawiska przemocy.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
- wystarczające zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej - inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia - podejmowanie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego - zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej - odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi - realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów - prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym - podejmowanie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w mieście oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze - współpraca placówek oświatowych i instytucji samorządowych oraz organizacji pozarządowych w zakresie edukacji zdrowotnej i profilaktyki uzależnień - współpraca między instytucjami odpowiedzialnymi za zdrowie publiczne i bezpieczeństwo mieszkańców - inwestycje w infrastrukturę bezpieczeństwa – oświetlenie, sygnalizacje ostrzegawcze - dobrze rozwinięta współpraca miasta z Policją	- ograniczony dostęp do specjalistycznych usług medycznych w zakresie zdrowia psychicznego w ramach NFZ (psychiatra dziecięcy, psycholog dziecięcy) - brak systemu monitoringu wizyjnego
szanse	zagrożenia
- brak barier finansowych lub lokalowych utrudniających pełne zabezpieczenie dostępu mieszkańców miasta do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej - wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców - poprawa stanu środowiska naturalnego w mieście w ostatnich latach - zwiększający się poziom bezpieczeństwa	- zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia - wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi - zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki - wzrastające zagrożenie przestępczością

mieszkańców miasta oraz poziom bezpieczeństwa na drodze • możliwość realizacji lokalnych programów profilaktycznych z udziałem dzieci i młodzieży • zaangażowanie społeczności lokalnej i rozwój wolontariatu • współpraca z lokalnymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi i placówkami oświatowymi • obecność i rozwój instytucji wspierających zdrowie psychiczne i fizyczne	wśród nieletnich • ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów, kolejki w podstawowej opiece zdrowotnej pogłębiające problemy zdrowotne mieszkańców • brak lokalnych punktów wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego wpływający na pogorszenie kondycji psychicznej społeczeństwa
---	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje mocne strony, m.in.: wystarczające zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów, prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym, jak również podejmowanie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w mieście oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze.

Zagrożenia to z kolei: zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi, zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki czy wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich. Wskazane zagrożenia mogą rzutować na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń programowych.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
• odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry pomocy społecznej • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • prowadzenie działań mających na celu	• niski poziom kompetencji cyfrowej części mieszkańców • ograniczony potencjał organizacji pozarządowych (brak wystarczających zasobów finansowych)

pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu • wysoki poziom zaufania do władz lokalnych i instytucji publicznych • dobrze funkcjonujące placówki edukacyjne i wychowawcze • potencjał lokalnej społeczności i organizacji (obecność MOPS w Turku: dobra, doświadczona kadra, przeszkolona w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, zmotywowana do pracy, posiadająca doświadczenie zawodowe i życiowe w pracy na rzecz likwidacji lub niwelowania skutków problemów społecznych) • dobra współpraca między samorządem, MOPS, organizacjami pozarządowymi i parafiami • umiejętne korzystanie z doświadczeń innych instytucji pomocowych z terenu całego kraju, korzystanie ze sprawdzonych działań prowadzonych na terenie innych gmin, wymiana doświadczeń • zainteresowanie władz samorządowych miasta rozwiązywaniem problemów społecznych, wyznaczanie priorytetów polityki społecznej • infrastruktura i zaplecze lokalowe – jadłodzielnia	
szanse	zagrożenia
• odpowiedni potencjał miasta zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia mieszkańców • brak inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie miasta • zwiększająca się liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • wykorzystywanie przez gminę środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej	• brak inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie miasta • brak zainteresowania mieszkańców działalnością w organizacjach pozarządowych • niezmnijająca się liczba osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • niedostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • brak zainteresowania mieszkańców działalnością wolontariacką • zagrożenie ograniczeniem środków finansowych (niestabilność finansowa programów społecznych) • starzenie się społeczeństwa i zmniejszająca

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** wskazuje na przewagę mocnych stron, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, otwartość kadry pomocy społecznej na nowe działania na rzecz aktywizacji mieszkańców miasta, podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców oraz prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego przez pracowników pomocy społecznej oraz wysoki poziom zaufania do władz lokalnych i instytucji publicznych. Jednakże mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi dostrzeganych i zasygnalizowanych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niedostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb, niezmniejszająca się liczba osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją, wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej oraz brak zainteresowania mieszkańców działalnością wolontariacką – to w obliczu niekorzystnych tendencji demograficznych niezwykle istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Turek na lata 2026-2028, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji założeń programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął ocenę ogólną na poziomie 4, co wskazuje na realizację większości założeń programowych.

W uzasadnieniu oceny napisano, że w okresie objętym oceną zrealizowano większość działań wynikających z założeń Programu, zaś niektóre działania zostały ograniczone ze względu na napotkane trudności.

Zespół wskazał osiągnięcia, jakie odnotowano w realizacji założeń programowych, działania, których nie udało się zrealizować, przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować, a dodatkowo najważniejsze projekty, które zostały zrealizowane.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- systematyczne wspomaganie rodzin w środowisku lokalnym,

- niestandardowe działania na rzecz rodzin, jak np. akcja „Kolorowe wakacje -Wakacje na osiedlu”, która prowadzona była na kilku osiedlach miasta i obfitowała w projekty różnorodnych form organizowania czasu wolnego dla dzieci przebywających w mieście w czasie wakacji,
- z inicjatywy pracowników socjalnych, zorganizowano zbiórkę maskotek w okresie poprzedzającym Boże Narodzenie, dzięki której dzieci z rodzin objętych pomocą otrzymały zabawki oraz paczkę żywnościową.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu:

- brak Ośrodka Interwencji Kryzysowej mieszczącego się bliżej miasta Turek,
- brak lokalu socjalnego z przeznaczeniem na mieszkanie dla osób doznających przemocy i osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- podniesienie jakości funkcjonowania rodzin polegające na poprawie sytuacji lokalowej rodzin,
- wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży,
- zapewnienie rodzinom i dzieciom bezpieczeństwa zdrowotnego i publicznego,
- integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia,
- zatrudnienie kolejnego asystenta rodziny z uwagi na wzrastające zapotrzebowanie na tę formę pomocy,
- utworzenie Lokalnych Klubów Rodzinnych - nowej usługi społecznej dla rodzin z dziećmi do 5. roku życia zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów programu, które zostały zrealizowane:

- kontynuowanie spotkań „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” – szkoleniem tym objęto również rodziny, które współpracują z asystentem rodziny,
- „Kolorowe wakacje – Wakacje na Osiedlu” – realizacja zadań w ramach działań Organizatora Społeczności Lokalnej,
- kontynuowanie akcji „Turkowska Paczka”, pomoc dla rodzin udzielana przez sponsorów,
- prowadzenie Świetlicy Środowiskowej „Eureka” przez Stowarzyszenie ”Tu i Teraz” dla dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz świetlic profilaktycznych we wszystkich szkołach podstawowych,
- wspieranie działalności Stowarzyszenia Azyl prowadzącego świetlice profilaktyczno-wychowawcze w szkołach podstawowych.

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Diagnoza problemów rodzin i dzieci na terenie miasta, oparta na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych, analizie SWOT pozwoliła na opracowanie założeń Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Turek na lata 2026-2028. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów dotyczących rodzin i dzieci w mieście, występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Turek na lata 2026-2028 jest następujący:

Doskonalenie i rozwijanie w Gminie Miejskiej Turek systemu wsparcia sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

.

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH NA RZECZ RODZINY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie warunków życia i potrzeb rodzin zamieszkujących w mieście ze szczególnym uwzględnieniem rodzin korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.	2026-2028	MOPS MKRPA ZI placówki przedszkolne placówki oświatowe Policja placówki ochrony zdrowia NGOs Kościoły	- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwzględnieniem przyczyn - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych - liczba rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	- zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednio wcześnie zapobieganie pojawiającym się problemom - poprawa sytuacji rodzin - poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin
Wspieranie rodzin przez asystenta rodziny.	2026-2028	MOPS	- liczba asystentów rodziny - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie kobiet w ciąży	2026-2028	MOPS	- liczba kobiet w ciąży	- zapewnienie wsparcia

i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.		WŚR UM placówki ochrony zdrowia	objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba wypłaconych świadczeń „Za życiem”	kobietom w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych
Aktywizacja zawodowa członków rodzin dotkniętych bezrobociem.	2026-2028	MOPS PUP NGOs lokalne media	- liczba osób bezrobotnych w mieście - liczba mieszkańców miasta objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia	- zmniejszenie poziomu bezrobocia w mieście - poprawa funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej
Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego i prawnego), terapii rodzinnej i mediacji dla członków rodzin wymagających wsparcia.	2026-2028	MOPS PCPR NGOs Kościoły	- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym, - liczba udzielonych porad z uwzględnieniem ich charakteru - liczba rodzin objętych terapią i mediacją	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie osób samotnie wychowujących dzieci.	2026-2028	UM RM MOPS żłobki placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury	- liczba rodzin niepełnych na terenie miasta objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - rodzaj podejmowanych działań mających na	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób samotnie wychowujących dzieci - podniesienie jakości życia i komfortu osób

		jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs Kościoły	celu wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci	samotnie wychowujących dzieci - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących
Wspieranie rodzin wielodzietnych.	2026-2028	WŚR UM RM MOPS żłobki placówki przedszkolne placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs Kościoły	- liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny - liczba dzieci w rodzinach korzystających z Karty Dużej Rodziny	- podniesienie jakości życia i komfortu rodzin wielodzietnych - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach wielodzietnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji rodzin wielodzietnych
Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z rodziną.	2026-2028	MOPS PCPR ROPS	- liczba odbytych szkoleń - rodzaj szkoleń - liczba uczestników szkoleń	- podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej pomocy społecznej, członków ZI i GKRPA. - podwyższenie

				skuteczności świadczonej pomocy - poprawa funkcjonowania rodzin i dzieci objętych wsparciem
--	--	--	--	--

CEL OPERACYJNY 2.: WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę dla dzieci do lat 3 oraz przedszkolną w mieście.	2026-2028	UM RM żłobki placówki przedszkolne MOPS	- liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym - liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	- poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi
Wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej.	2026-2028	UM RM placówki oświatowe placówki kultury światlice	- liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć - liczba uczestników	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Zapewnienie uczniom z niepełnosprawnościami indywidualnego wsparcia w celu umożliwienia im realizacji prawa do kształcenia.	2026-2028	UM RM placówki oświatowe	- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym - liczba godzin	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Realizowanie programów profilaktycznych, wspierających wychowanie	2026-2028	placówki oświatowe MKRPA MOPS	- liczba i rodzaj realizowanych programów	- kształtowanie prawidłowych postaw życiowych

dzieci i młodzieży.		PPP	- profilaktycznych - liczba uczestników	- eliminowanie niekorzystnych zjawisk mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży
Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	2026-2028	MOPS UM placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs Kościoły	- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem, - rodzaj podjętych działań	- wyrównywanie szans edukacyjnych - przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich
Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2026-2028	UM RM placówki oświatowe NGOs MOPS	- liczba uczniów - rodzaj wsparcia	- motywowanie do zdobywania wiedzy - wzmacnianie wizerunku lokalnej oświaty i samorządu lokalnego
Realizowanie działań artystyczno-kulturalnych oraz sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży.	2026-2028	UM RM placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs	- rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej - poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - integrowanie społeczności lokalnej - stwarzanie warunków

				do rozwoju zainteresowań
Realizowanie projektów na rzecz dzieci i młodzieży współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.	2026-2028	placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne MOPS NGOs	- liczba i rodzaj zrealizowanych projektów - liczba uczestników	- poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania
Popularyzowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych.	2026-2028	placówki oświatowe placówki kultury MOPS NGOs Kościoły lokalne media	- rodzaj zrealizowanych działań - liczba wolontariuszy	- wzmacnianie kompetencji społecznych - wzmacnianie solidarności społecznej - poprawa funkcjonowania osób i grup, na rzecz których podejmowany jest wolontariat

CEL OPERACYJNY 3.: PROMOCJA RODZINY, WZMACNIANIE WIĘZI RODZINNYCH I POKOLENIOWYCH, PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH SŁUŻĄCYCH POPRAWIE FUNKCJONOWANIA RODZIN.

Promowanie wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	2026-2028	MOPS MKRPA placówki oświatowe placówki kultury świetlice NGOs PPP PCPR	- rodzaj podjętych działań - liczba osób objętych działaniami	- zwiększenie kompetencji rodzinnych - zmiana pokutujących stereotypów na temat ról, jakie mają do spełnienia członkowie rodziny,
--	-----------	---	--	--

		media lokalne Kościoły		- poprawa i umocnienie wizerunku rodziny
Wzmacnianie więzi rodzinnych i pokoleniowych, m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.	2026-2028	UM RM MOPS placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs media lokalne Kościoły	- liczba imprez	- wzmocnienie więzi rodzinnych i społecznych - budowa dialogu międzypokoleniowego - wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności lokalnej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym - integrowanie społeczności lokalnej
Podjęmowanie na terenie miasta, w tym szczególnie w placówkach oświatowych, działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat uzależnień, przemocy domowej oraz przestępczości i jej skutków.	2026-2028	MKRPA ZI MOPS placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne placówki ochrony zdrowia Policja NGOs	- liczba i rodzaj działań - kategoria adresatów i uczestników objętych działaniami	- ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społeczności lokalnej - kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży - pożądane zmiany wrażliwości społecznej i postaw życiowych - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 4.: ZAPEWNIENIE RODZINOM I DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.	2026-2028	UM RM placówki przedszkolne placówki oświatowe jednostki sportowo-rekreacyjne placówki kultury światlice MOPS placówki ochrony zdrowia NGOs PPP PSSE	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Przeprowadzanie badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.	2026-2028	UM RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki ochrony zdrowia	- liczba zorganizowanych badań - liczba dzieci i młodzieży objętych badaniami stanu zdrowia	- możliwość szybszego reagowania na zagrożenie mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Organizowanie bezpłatnych badań dla mieszkańców miasta.	2026-2028	UM RM placówki ochrony zdrowia	- liczba i rodzaj zorganizowanych badań - liczba uczestników	- możliwość szybszego reagowania na zagrożenia mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców

Realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki zdrowotnej.	2026-2028	placówki oświatowe MKRPA ZI placówki ochrony zdrowia PPP	- liczba zajęć - liczba uczniów	- podwyższenie świadomości dzieci i młodzieży na temat wpływu uzależnień na zdrowie i życie człowieka - uczenie umiejętności zachowań w sytuacjach kryzysowych - budowa pozytywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej i w otoczeniu rodzinnym
Podjęmowanie działań edukacyjno-informacyjnych wśród rodziców w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży oraz przeciwdziałania patologiom.	2026-2028	placówki oświatowe Policja Kościół	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży - wzrost świadomości rodziców na temat zagrożeń
Współpraca z Policją w zakresie eliminowania zagrożeń mających wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży, oraz zapewniania bezpieczeństwa	2026-2028	UM RM Policja	- liczba przestępstw popełnionych na terenie miasta, w tym przez nieletnich - liczba podjętych działań w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa	- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci - eliminowanie potencjalnych zagrożeń mających wpływ na jakość życia

publicznego oraz bezpieczeństwa na drodze			publicznego - liczba zrealizowanych inwestycji drogowych w celu podniesienia bezpieczeństwa	mieszkańców miasta - wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców miasta
---	--	--	--	---

CEL OPERACYJNY 5.: INTEGROWANIE I DOSKONALENIE LOKALNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZIN, PRZECIWDZIAŁANIE I ZAPOBIEGANIE ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w mieście poprzez współpracę jednostek organizacyjnych miasta, MKRPA, ZI, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych Kościołów i związków wyznaniowych.	2026-2028	UM RM MOPS MKRPA ZI placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury światlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki ochrony zdrowia NGOs Kościoły	- liczba i rodzaj podjętych działań	- poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci w mieście - pobudzanie aktywności społecznej - skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przeżywających trudności - wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach dotkniętych problemami - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin - wzmacnianie potencjału rodzin
Rozwijanie i doskonalenie form współpracy	2026-2028	UM RM	- rodzaj podjętych działań	- poprawa efektywności wsparcia rodzin

z Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną.		MOPS ZI MKRPA placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Prokuratura Sąd Rejonowy Policja PCPR PPP		i dzieci z terenu miasta - szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu miasta
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i zapobieganie jej skutkom.	2026-2028	UM podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI	- liczba spotkań ZI - liczba powołanych grup diagnostyczno- pomocowych - liczba procedur „Niebieskie Karty” - liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, - liczba osób w rodzinach objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” - liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy domowej - liczba osób stosujących przemoc skierowanych	- poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą - zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą - poprawa komfortu funkcjonowania rodzin

			do udziału programach korekcyjno- edukacyjnych lub programach psychologiczno- terapeutycznych	
--	--	--	--	--

Legenda

UM – Urząd Miejski

WŚR UM – Wydział Świadczeń Rodzinnych Urząd Miejski

RM – Rada Miejska

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordynatorem programu będzie Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, żłobki, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, świetlice, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Turku, Powiatowy Urząd Pracy w Turku, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Turku, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, świetlice, Kościoły i związki wyznaniowe, społeczność lokalna.

4.2. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania działań wyznaczonych w Programie będą: budżet samorządowy (miejski, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, środki pozyskane od sponsorów indywidualnych.

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu będzie prowadzony z wykorzystaniem informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie miasta, uzyskiwanych od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości i będzie opierać się na następujących kryteriach:

- kryterium trafności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym programem i realnym potrzebom odbiorców;
- kryterium skuteczności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu zostały osiągnięte cele programu zdefiniowane na etapie planowania;

- kryterium trwałości efektów – pozwoli ocenić, czy rezultaty osiągnięte w ramach programu mogą trwać po jego zakończeniu, a także czy możliwe jest długotrwałe utrzymanie się wpływu programu na prawidłowe funkcjonowanie rodzin z terenu miasta.

Zebrane informacje zostaną wykorzystane do opracowania sprawozdania podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość. W myśl art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku sprawozdanie roczne za poprzedni rok z realizacji Programu Wspierania Rodziny oraz potrzeby związane z realizacją zadania przedstawi Radzie Miejskiej i Burmistrzowi Miasta Turek Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej do dnia 31 marca każdego roku.

Trudno na obecnym etapie oszacować zagrożenia, jakie mogą wystąpić w trakcie wdrażania założeń Programu, niemniej monitorowanie tych zagrożeń na poziomie lokalnym z pewnością ma szansę przyczynić się do złagodzenia niekorzystnych tendencji, ale też może wymagać zwiększonych nakładów finansowych i większego zaangażowania instytucjonalnego i społecznego, by przeciwdziałać niepożądanym zjawiskom mającym wpływ na jakość i kondycję życia mieszkańców miasta.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy rodzin i dzieci w opinii mieszkańców”	9
Tabela 2. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2022-2024	13
Tabela 3. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2022-2024	14
Tabela 4. Ruch migracyjny ludności miasta w latach 2022-2024	14
Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w mieście w latach 2022-2024	14
Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2022-2024	15
Tabela 7. Bezrobotni w mieście i ich udział w liczbie ludności miasta w wieku produkcyjnym w latach 2022-2024	15
Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2022-2024	16
Tabela 9. Środki finansowe wydatkowane przez miasto na świadczenia z pomocy społecznej mieszkańcom miasta w latach 2022-2024	17
Tabela 10. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w mieście w latach 2022-2024	17
Tabela 11. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2022-2024	17
Tabela 12. Rodzaje wsparcia udzielanego przez MOPS w latach 2022-2024	18
Tabela 13. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2022-2024	19
Tabela 14. Koszty ponoszone przez miasto z tytułu pobytu mieszkańców w DPS-ie (w zł) w latach 2022-2024	19
Tabela 15. Piecza zastępcza w mieście w latach 2022-2024	21
Tabela 16. Rodziny korzystające z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2022-2024	22
Tabela 17. Asystentura rodziny w mieście w latach 2022-2024	23
Tabela 18. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2022-2024	25
Tabela 19. Rodzaj i liczba świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2022-2024	25
Tabela 20. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w mieście w latach 2022-2024	26
Tabela 21. Karta Dużej Rodziny w mieście w latach 2022-2024	26
Tabela 22. Liczba członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2022-2024	27
Tabela 23. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście w latach 2022-2024	27
Tabela 24. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w mieście w latach 2022-2024	27
Tabela 25. Działalność MKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście	27
Tabela 26. Działania podjęte w mieście przez MKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy domowej	28
Tabela 27. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2022-2024	29
Tabela 28. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie miasta w latach 2022-2024	30
Tabela 29. Działania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową w mieście w latach 2022-2024	30
Tabela 30. Opieka nad dziećmi do lat 3 w mieście (w roku szkolnym 2024/2025)	32
Tabela 31. Placówki wychowania przedszkolnego działające w mieście (w roku szkolnym 2024/2025)	33
Tabela 32. Placówki oświatowe działające w mieście (w roku szkolnym 2024/2025)	33
Tabela 33. Placówki wsparcia dziennego na terenie miasta w 2024 r.	33
Tabela 34. Placówki kultury w mieście w 2024 r.	33
Tabela 35. Obiekty sportowo-rekreacyjne i kluby sportowe w mieście w 2024 r.	33
Tabela 36. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z miasta działające na jego terenie	34
Tabela 37. Parafie Rzymskokatolickie, kościoły i związki wyznaniowe na terenie miasta w 2024 r...	35
Tabela 38. Działalność PCPR-u w latach 2022-2024 w odniesieniu do dzieci z terenu miasta umieszczonych w pieczy zastępczej	36
Tabela 39. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom powiatu w latach 2022-2024	37
Tabela 40. Wsparcie udzielone przez PCPR niepełnosprawnym mieszkańcom powiatu w latach 2022-2024	38
Tabela 41. Przestępczość nieletnich na terenie miasta w latach 2022-2024	38

Tabela 42. Nadzory prowadzone w Powiecie Tureckim w latach 2022-2024	40
Tabela 43. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z miasta usytuowane poza strukturami miasta w 2024 r.....	41
Tabela 44. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2024/2025	46
Tabela 45. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2024/2025....	47
Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w mieście?	42
Wykres 2 W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren miasta?	43
Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w mieście?	44
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w mieście?.....	45
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?.....	45

Uzasadnienie
do Uchwały Nr XX/154/25
Rady Miejskiej Turku
z dnia 30 grudnia 2025 roku

w sprawie uchwalenia Programu Wsparcia Rodziny dla Gminy Miejskiej Turek na lata 2026 - 2028

Konieczność opracowania i realizacji 3 – letniego gminnego programu wspierania rodziny wynika wprost z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym jest to zadanie własne gminy.

Dziecko i rodzina wymagają bowiem wsparcia oraz szczególnej troski i ochrony, a działalność na ich rzecz powinna koncentrować się przede wszystkim na ochronie praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka i różnych zagrożeń życiowych.

Program Wsparcia Rodziny ma na celu wzmocnienie pozycji rodziny i dziecka w Gminie Miejskiej Turek poprzez podejmowanie kompleksowych i zintegrowanych działań, które będą realizowane w ramach lokalnego systemu wspierania rodziny.